GURU KASHI UNIVERSITY

Master of Arts in Punjabi

Session: 2024-25

Department of Punjabi

GRADUATE OUTCOME OF THE PROGRAMME

ਐਮ.ਏ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਕੋਲ ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ ਸ਼ਾਸਤਰ, ਲੋਕਧਾਰਾ, ਸਭਿਆਚਾਰ, ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸੰਕਲਪਾਂ ਅਤੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਬਾਰੇ ਡੂੰਘਾ ਗਿਆਨ ਹੈ ਉਹ ਅਧਿਐਨ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅਧਿਆਪਕ ਲੇਖਕ ਅਤੇ ਆਲੋਚਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਅ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਰੰਗਮੰਚ ਅਤੇ ਨਾਟਕ ਦੇ ਗਿਆਨ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਐਕਟਰ, ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਅਤੇ ਸਕ੍ਰਿਪਟ ਲੇਖਕ ਬਣਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹਨ ਹਨ। ਸਮਕਾਲੀ ਸਮਾਜਿਕ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਲਿੰਗ ਪੱਖਪਾਤ, ਨਸ਼ਿਆਂ, ਗਰੀਬੀ, ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ, ਦਲਿਤਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ, ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਨ, ਕੰਨਿਆਂ ਭਰੂਣ ਹੱਤਿਆ, ਪ੍ਰਵਾਸ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ, ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਮੀਡੀਆ ਬਾਰੇ ਚੇਤਨ ਹੋਣਗੇ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਨੈਤਿਕਤਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਸਵੱਸਥ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਪਾਉਣਗੇ। ਅਨੁਵਾਦ ਦੇ ਗਿਆਨ ਨਾਲ ਉਹ ਅਨੁਵਾਦ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਪਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮੁਕਾਬਲਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਪਾਸ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਧਿਐਨ, ਅਧਿਆਪਨ, ਖੋਜ ਅਤੇ ਸਿਰਜਣਾਤਮਕਤਾ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀਆਤ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਸਹਿਤਕ, ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਤੇ ਬੌਧਿਕ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕਰਨ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਪ੍ਰਿੰਟ ਤੇ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਮੀਡੀਆ ਸੰਪਾਦਨ, ਪੱਤਰਕਾਰੀ, ਐਂਕਰਿੰਗ, ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ ਆਦਿ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਿਭਾਉਣ ਦੇ ਵੀ ਯੋਗ ਹੈ।

PROGRAMME LEARNING OUTCOMES

1. ਪਾਂਜਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣਾ ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਪਣੀ ਅਮੀਰ ਸਾਹਿਤਕ ਪਰੰਪਰਾ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣ।
2. ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਕਲਾਵਾਂ ਜਿਵੇਂ ਥੀਏਟਰ, ਸਿਨੇਮਾ ਦੀ ਸਮਝ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਤਾਂ ਜੋ ਵਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਸਰਵਪੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਹੋ ਸਕੇ।
3. ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣਾ ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹੋਰ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਕਰ ਸਕਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਨ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਾਧਿਅਮ ਰਾਹੀਂ ਵਿਗਿਆਪਨ ਬਣਾਉਣਾ ਆਦਿ ਵਿਚ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕ ਨਿਭਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ।
4. ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਉਪ-ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਨਿਕਾਸ ਵਿਕਾਸ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣਾ ਤਾਂ ਜੋ ਅਨੁਵਾਦ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
5. ਵਿਭਿੰਨ ਸਭਿਆਚਾਰਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਓਣਾ ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਿਸ਼ਵੀਕਰਨ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿਚ ਦੇਸ਼ਾ ਵਿਦੇਸ਼ਾ ਦੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ।

Programme Structure MA Punjabi

Semester – I						
Course Code	**Course Title**	**Course Type**	**L**	**T**	**P**	**Credits**
MPB101	Punjabi Sahit da Ithaas	Core	4	0	0	4
MPB103	Sahit Sidhant ate Punjabi Alochna	Core	4	0	0	4
MPB114	Gurmat Kav	Core	4	0	0	4
MPB109	Anuvad	VAC	2	0	0	2
MPB112	Media ate Punjabi Patrkari	Skill based	2	0	0	2
MPB115	Samkali Punjabi Cinema	MD	3	0	0	3
Discipline Elective- I (Any one of the following)						
MPB116	Punjabi Sufi Kav	Discipline Elective –I	3	0	0	3
MPB106	Bhagti Kav					
Discipline Elective –II (Any one of the following)						
MPB108	Madhkali Punjabi kavita	Discipline Elective-II	3	0	0	3
MPB113	Aadhunik Punjabi Kavita					
MPB107	Kisa kav					
Total			**25**	**0**	**0**	**25**

Semester – II						
Course Code	**Course Title**	**Course Type**	**L**	**T**	**P**	**Credits**
MPB212	Aadhunik Punjabi Sahit da Ithaas	Core	4	0	0	4
MPB219	Bhasha Vigyan ate Punjabi Bhasha	Core	4	0	0	4
MPB220	Punjabi Sabhyachar ate Lokdhara	Core	4	0	0	4
MPB214	Viharak Samikhya	Skill based	2	0	0	2
MPB299	XXX	MOOC	0	0	0	2
Discipline Elective -I (Any one of the following)						
MPB206	Punjabi Kahani	Discipline Elective-I	3	0	0	3
MPB207	Punjabi Novel					
Discipline Elective II (Any one of the following)						
MPB216	Punjabi Natak ate Rangmanch	Discipline Elective -II	3	0	0	3
MPB209	Aadhunik Punjabi Vartak					
MPB217	Parvashi Punjabi Sahit					
Total			20	0	0	22

Semester – III						
Course Code	**Course Title**	**Course Type**	**L**	**T**	**P**	**Credits**
MPB316	Khoj-Vidhi	Research Based Skill	4	0	0	4
MPB398	Khoj Prastav	Compulsory Foundation	0	0	8	4
MPB397	Punjabi adhyapan Abhyas	Compulsory Foundation	2	0	0	2
MPB312	Ethics & IPR	Research Based Skill	4	0	0	4
MPB319	Rachnatmak lekhan	VAC	2	0	0	2
MPB396	Seva Sikhalai	Community Linkage	0	0	4	2
Xxx	Xxx	Open Elective	2	0	0	2
MPB399	Xxx	MOOC	0	0	0	2
Total			**14**	**0**	**12**	**22**

Open Elective (For other Department only)						
OEC076	Aao Punjabi Sikhiye	Open Elective	2	0	0	2

Semester – IV						
Course Code	**Course Title**	**Course Type**	**L**	**T**	**P**	**Credits**
MPB401	Dissertation	Research Skill based	--	--	--	20
MPB403	Sahit Sidhant	AEC	1	0	0	1
Total			**1**	**0**	**0**	**21**
Grand Total			**66**	**0**	**00**	**88**

Evaluation Criteria for Theory Courses

A. Continuous Assessment: [25 Marks]
   i. CA – I Surprise Test (Two best out of three)-10 Marks)
   ii. CA – II Assignment(S) (10 Marks)
   iii. CA – III Term Paper/Quiz/Presentations (05 Marks)
B. Attendance (5 marks)
C. Mid Semester Test: [30 Marks]
D. End- Semester Exam : [40Marks]

Course Title: ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ (ਆਦਿ-ਕਾਲ ਅਤੇ ਮੱਧਕਾਲ)
Course Code: MPB101

L	T	P	Cr.
4	0	0	4

Total: 60 Hours

Course Learning Outcomes: After completion of this course, the learner will be able to

1. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰੀ ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ।
2. ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਅਹਿਮ ਪੱਖਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ।
3. ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਅਤੇ ਰਾਜਸੀ ਪਰਿਪੇਖ ਪ੍ਰਤੀ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।
4. ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਸੂਝ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ

Course Content

ਭਾਗ-ੳ **15 hours**

1. ਸਾਹਿਤ ਇਤਿਹਾਸ ਕਾਲ ਵੰਡ ਅਤੇ ਨਾਮਕਰਣ

(ੳ) ਸਾਹਿਤ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਕਾਲ ਵੰਡ ਅਤੇ ਨਾਮਕਰਨ ਦਾ ਮਹੱਤਵ

(ਅ) ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਾਲ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਨਾਮਕਰਣ ਦੇ ਅਧਾਰ

(ੲ) ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਪਰਾਪਤ ਵੰਡ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਤੇ ਸੁਝਾਅ

ਭਾਗ-ਅ **15 hours**

2.ਆਦਿ-ਕਾਲੀਨ ਪੰਜਾਬੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਰਾਜਸੀ, ਸਮਾਜਿਕ, ਸਭਿਆਚਾਰਕ, ਭਾਸ਼ਾਈ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਪਰੰਪਰਾ

3. ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਾਹਿਤਕ ਧਾਰਾਵਾਂ : ਨਾਥ-ਜੋਗੀ ਸਾਹਿਤ, ਭਗਤੀ ਸਾਹਿਤ, ਲੋਕ ਸਾਹਿਤ, ਬੀਰ ਕਾਵਿ ਅਤੇ ਸੂਫ਼ੀ ਕਾਵਿ

ਭਾਗ-ੲ **17 hours**

4 ਮੱਧਕਾਲੀਨ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ : ਸਭਿਆਚਾਰਕ, ਰਾਜਸੀ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾਈ ਪਰਿਪੇਖ

5 ਮੱਧਕਾਲ ਦੇ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਲੱਛਣ ਅਤੇ ਝੁਕਾਅ ਸਮੁੱਚਾ ਯੋਗਦਾਨ

ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਵੰਨਗੀਆਂ : ਗੁਰਮਤਿ, ਸੂਫ਼ੀ, ਕਿੱਸਾ, ਬੀਰ, ਵਾਰਤਕ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇਪਰਵਿਰਤੀਆਂ

ਭਾਗ-ਸ **13 hours**

ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਸਾਹਿਤਕ, ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪਰਿਪੇਖ

Transaction Mode: Lecture, Problem Solving, blended learning, Discussion. innovative, learner centered,co-learning,self-directed,online learning,techniques etc.

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕ ਸੂਚੀ

- ਡਾ. ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਕਸੇਲ, ਡਾ. ਗੋਬਿੰਦ ਲਾਂਬਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਨਿਕਾਸ ਤੇ ਵਿਕਾਸ, ਲਾਹੋਰ ਬੁੱਕ ਸ਼ਾਪ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
- ਡਾ. ਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੀਤਲ, ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਇਤਿਹਾਸ, ਪੈਪਸੂ ਬੁੱਕ ਡਿਪੋ, ਪਟਿਆਲਾ, ਮਿਤੀਹੀਣ।
- ਪ੍ਰੋ.ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ(ਸੰਪਾ.) ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰੀ, ਕੇਂਦਰੀ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਸਭਾ, ਪੰਜਾਬ।
- ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ, (ਸੰਪਾ.) ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਪਛਾਣ, ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ ਦਿੱਲੀ, 1998
- ਪ੍ਰੋ. ਦੇਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਆਦਿ ਕਾਲੀਨ (1000 ਤੋਂ 1469) ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ, ਅਲਕਾ ਸਾਹਿਤ ਸਦਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ,1989
- ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰੀ ਛ ਇਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ, ਸਤਵੰਤ ਬੁੱਕ ਏਜੰਸੀ, ਦਿੱਲੀ,2002
- ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਜੱਗੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਸਰੋਤਮੂਲਕ ਇਤਿਹਾਸ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 1998-2001
- ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮੀ, ਦਿੱਲੀ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਵੱਖ –ਵੱਖ ਵਿਧਾਵਾਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਜਿਲਦਾਂ
- ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ (ਆਦਿ ਤੋਂ 1700 ਈ ਤੱਕ) ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ1981
- ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਜੱਗੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ (1701-1800 ਈ.) ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, ਤੀਜੀ ਵਾਰ 1984
- ਜਗਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਆਦਿ ਕਾਲ ਭਗਤੀ ਕਾਲ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, 1995

Course Title: ਸਾਹਿਤ ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਆਲੋਚਨਾ
Course Code: MPB115

L	T	P	Cr.
4	0	0	4

Total: 60 Hours

Course Learning Outcomes: After completion of this course, the learner will be able to:

1.ਸਾਹਿਤ, ਸਾਹਿਤ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ-ਅਧਿਐਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਸੰਕਲਪਾਂ ਦੀ ਸਿਧਾਂਤਕ ਸਪੱਸ਼ਟਤਾ ਦੁਆਰਾ ਭਾਰਤੀ ਅਤੇ ਪੱਛਮੀ ਕਾਵਿ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਸੰਪਰਦਾਇਆਂਯ ਅਧਿਐਨ ਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁਖ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ ਸਮੀਖਿਆ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਰੇਖਾਂਕਿਤ ਕਰ ਸਕਣਗੇ।

2. ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਆਲੋਚਨਾ ਦੇ ਆਰੰਭ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਮਸਲਿਆਂ, ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਚਿੰਤਕਾਂ ਦੀ ਅਧਿਐਨ-ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਅਤੇ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਅਧਿਐਨ ਵਿਧੀਆਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਰੂਪ-ਰੇਖਾ ਤਿਆਰ ਕਰ ਸਕਣਗੇ।

3. ਪੂਰਬੀ ਅਤੇ ਪੱਛਮੀ ਕਾਵਿ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੇ ਸੰਕਲਪੀਕਰਨ ਬਾਰੇ ਵਿਵਿਸਥਿਤ ਨਿਰਣਾਤਮਕ ਰਾਏ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਹਾਸਲ ਕਰਕੇ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਪਰਤੱਖਣ ਕਰ ਸਕਣਗੇ।

੪. ਪੱਛਮੀ ਅਤੇ ਪੂਰਬੀ ਅਧਿਐਨ ਮਾਡਲਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਸਿਰਜੇ ਗਏ ਪੰਜਾਬੀ ਆਲੋਚਨਾਂ ਪਾਠਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਸਬੰਧੀ ਨਿਰਣਾਤਮਕ ਰਾਏ ਬਣਾ ਸਕਣਗੇ।

Course Content

ਭਾਗ-ੳ **15 hours**

ਪੱਛਮੀ ਕਾਵਿ ਸਿਧਾਂਤ ਸੰਪਾਦਕ ਡਾ. ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ ਭਾਟੀਆ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ

ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨ, ਸਾਹਿਤ ਤੇ ਸਮਾਜ , ਸਾਹਿਤ ਸਖਸ਼ੀਅਤ

ਸਾਹਿਤ ਆਲੋਚਨਾ, ਮੈਟਾ ਆਲੋਚਨਾ

ਭਾਗ-ਅ **15 hours**

ਪੱਛਮੀ ਕਾਵਿ ਸ਼ਾਸਤਰ ਅਰਸਤੂ (ਅਨੁਕਰਣ ਤੇ ਵਿਰੇਚਣ), ਲੌਜਾਈਨਸ (ਉਦਾਂਤ ਸਿਧਾਂਤ) ਮਾਰਕਸ, ਰੂਸੀ ਰੂਪਵਾਦ, ਨਵ-ਆਲੋਚਨਾ, ਸੰਰਚਨਾਵਾਦ, ਉਤਰ ਆਧੁਨਿਕਤਾਵਾਦ

ਭਾਰਤੀ ਕਾਵਿ ਸ਼ਾਸਤਰ : ਮੁਢਲੀ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ, ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸੰਪਰਦਾਇ, ਰਸ, ਧੁਨੀ ਤੇ ਅਲੰਕਾਰ

ਭਾਗ-ੲ **16 hours**

ਪੱਛਮੀ ਸਾਹਿਤ ਆਲੋਚਨਾ(1900ਈ ਤੋਂ 1950 ਈ. ਤੱਕ)

ਮੁਢਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਆਲੋਚਨਾ : ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਪੰਜਾਬੀ ਆਲੋਚਕ. ਬਾਵਾ ਬੁੱਧ ਸਿੰਘ, ਮੌਲਾ ਬਖ਼ਸ਼ ਕੁਸ਼ਤਾ, ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੀਵਾਨਾ

ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਆਲੋਚਨਾ : ਪ੍ਰਮੁਖ ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਚਿੰਤਕ, ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ, ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ, ਨਜ਼ਮ ਹੁਸ਼ੈਨ ਸੱਯਦ, ਅਤਰ ਸਿੰਘ

ਭਾਗ-ਸ **14 hours**

(ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਆਲੋਚਨਾ 1950ਈ. ਤੋਂ ਹੁਣ ਤੱਕ)

ਰੂਪਵਾਦੀ-ਸੰਰਚਨਾਵਾਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਆਲੋਚਨਾ, ਰੂਪਵਾਦੀ-ਸੰਰਚਨਾਵਾਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਚਿੰਤਕ. ਪੰਜਾਬੀ ਆਲੋਚਨਾ ਦੇ ਵਰਤਮਾਨ ਝੁਕਾਅ।

Transaction Mode: Lecture, Problem Solving, blended learning, Discussion, innovative, learner centered, co-learning, self-directed, online learning, techniques etc.

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕ ਸੂਚੀ

- ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਅਰਸ਼ੀ, ਪੱਛਮੀ ਕਾਵਿ ਸ਼ਾਸਤਰ, ਆਰਸੀ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, ਦਿੱਲੀ, 1996.
- ਸਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਵਿਹਾਰਕ ਸਮੀਖਿਆ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 1994.
- ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ(ਸੰਪਾ.) ਪੰਜਾਬੀ ਆਲੋਚਨਾ ਸਰੂਪ ਅਤੇ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ, ਮਦਨ ਪਬਲਿਸਰਜ਼, ਪਟਿਆਲਾ,1996
- ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ , ਸਾਹਿਤਿਆਰਥ 1957, ਲਾਹੌਰ ਬੁੱਕ ਸ਼ਾਪ, ਲੁਧਿਆਣਾ, 1987.
- ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ, ਅਧਿਐਨ ਤੇ ਅਧਿਆਪਨ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, 1970
- ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ, ਮੁੱਲ ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, 1972.
- ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ, ਸਾਹਿਤ ਸ਼ਾਸਤਰ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, 1973.
- ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ, ਰਚਨਾ ਅਤੇ ਸੰਰਚਨਾ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, 1973.
- ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ ਭਾਟੀਆ (ਸੰਪਾ.) ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 2017.
- ਰਾਜਿੰਦਰ ਲਹਿਰੀ, ਅਰਸਤੂ ਦੇ ਕਾਵਿ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੀ ਨਵੀਂ ਪੜ੍ਹਤ, ਗ੍ਰੇਸ਼ੀਅਸ ਬੁੱਕਸ, ਪਟਿਆਲਾ, 2018.
- ਪੱਛਮੀ ਕਾਵਿ ਸਿਧਾਂਤ ਸੰਪਾਦਕ ਡਾ. ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ ਭਾਟੀਆ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 2020.

Course Title: ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ
Course Code: MPB116

L	T	P	Cr.
4	0	0	4

Total: 60 Hours

Course Learning Outcomes: After completion of this course, the learner will be able to

1. ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਗੁਰਮਤਿ ਸਾਹਿਤ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਸਮਾਂ ਜੋ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਸੁਨਹਿਰੀ ਯੁੱਗ ਹੈ ਬਾਰੇ ਸਮਝਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਨਗੇ।
2. ਮੱਧਕਾਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਰਾਹੀ ਉਸ ਸਮੇ ਦੀਆਂ ਧਾਰਮਿਕ, ਸਮਾਜਿਕ, ਰਾਜਨੀਤਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਹਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਨਗੇ।
3. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਰਸੇ ਦੀ ਮਹਾਨਤਾ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਅਤੇ ਮਾਨਣ ਦੀ ਸੂਝ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ।
4. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਮੱਧਕਾਲੀਨ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਰਾਹੀ ਅਧਿਆਤਮਕ ਤਰਕ ਯੁਕਤ ਅਤੇ ਨੈਤਿਕ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਦਾ ਸੰਚਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।

Course Content

ਭਾਗ-ੳ **10 hours**

ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ :ਸਿਧਾਂਤ, ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ

ਭਾਗ-ਅ **10 hours**

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ; ਜਪੁਜੀ ਸਾਹਿਬ

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ : ਜੀਵਨ ਤੇ ਰਚਨਾ

ਜਪੁਜੀ ਸਾਹਿਬ : ਵਿਸ਼ਾਗਤ ਪਾਸਾਰ

ਜਪੁਜੀ ਸਾਹਿਬ : ਨੈਤਿਕ ਪਰਿਪੇਖ

ਜਪੁਜੀ ਸਾਹਿਬ : ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਪਰਿਪੇਖ

ਭਾਗ-ੲ **10 hours**

ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ; ਅਨੰਦੁ ਸਾਹਿਬ

ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ : ਜੀਵਨ ਤੇ ਰਚਨਾ

ਅਨੰਦੁ ਸਾਹਿਬ : ਵਿਸ਼ਾ ਪੱਖ

ਅਨੰਦੁ ਸਾਹਿਬ : ਅਨੰਦੁ ਦਾ ਸੰਕਲਪ

ਅਨੰਦੁ ਸਾਹਿਬ : ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਪਰਿਪੇਖ

ਭਾਗ-ਸ **15 hours**

ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ; ਬਾਰਾਂਮਾਹ ਮਾਝ

ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ : ਜੀਵਨ ਤੇ ਰਚਨਾ

ਬਾਰਾਂਮਾਹ ਮਾਝ : ਵਿਸ਼ਾ ਪੱਖ

ਬਾਰਾਂਮਾਹ ਮਾਝ : ਬੈਰਾਗ ਦਾ ਸੰਕਲਪ

ਬਾਰਾਂਮਾਹ ਮਾਝ : ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਚਿਤਰਨ

Transaction Mode: Lecture, Problem Solving, blended learning, Discussion innovativ, learner centered, co-learning, self-directed, online learning, techniques etc.

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕ ਸੂਚੀ

- ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਦੀਪ, ਜਪੁ ਜੀ : ਇਕ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਅਧਿਐਨ, ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ, ਪਟਿਆਲਾ, ਮਿਤੀਹੀਣ
- ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਕਾਵਿ ਕਲਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 1982
- ਤਾਰਨ ਸਿੰਘ, ਅਨੰਦ ਜੋਤਿ ਤੇ ਜੁਗਤਿ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 1985
- ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕੌਰ, ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ ਸਿਧਾਂਤ : ਸਰੂਪ ਤੇ ਸਥਿਤੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ,2016
- ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ, ਜਪੁਜੀ ਸਾਹਿਬ ਸਟੀਕ, ਸਿੰਘ ਬ੍ਰਦਰਜ਼, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ,1947
- ਬਲਵਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਗੁਰਬਾਣੀ : ਰਮਜ਼ ਅਤੇ ਰਹੱਸ, ਸਿੰਘ ਬ੍ਰਦਰਜ਼, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ,2010
- ਤਾਰਨ ਸਿੰਘ, ਬਾਰਾਮਾਹ ਦਰਪਣ, ਨਿਊ ਬੁੱਕ ਕੰਪਨੀ, ਜਲੰਧਰ, ਮਿਤੀਹੀਣ
- ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ (ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਸੀਰੀਜ਼), ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ, ਪਟਿਆਲਾ, ਮਿਤੀਹੀਣ
- ਮਹਿੰਦਰ ਕੌਰ ਗਿੱਲ, ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ : ਜੀਵਨ ਤੇ ਬਾਣੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਰਾਈਟਰਜ਼ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ, ਦਿੱਲੀ

Course Title: ਅਨੁਵਾਦ
Course Code: MPB117

L	T	P	Cr.
2	0	0	2

Total: 30 Hours

Course Learning Outcomes: After completion of this course, the learner will be able to:

1. ਅਨੁਵਾਦ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਅਤੇ ਵਿਹਾਰਕ ਪੱਖ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਗੇ।
2. ਅਨੁਵਾਦ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਦੇ ਹੋਏ ਅਨੁਵਾਦ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨਗੇ।
3. ਅਨੁਵਾਦ ਰਾਹੀ ਵਿਭਿੰਨ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਪਰਸਪਰ ਅਨੁਵਾਦ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ।

Course Content

ਭਾਗ-ੳ **10 hours**

ਅਨੁਵਾਦ: ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਪ੍ਰਕਾਰਜ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵ, ਸ੍ਰੋਤ ਭਾਸ਼ਾ, ਟਾਰਗੇਟਭਾਸ਼ਾ, ਅਨੁਵਾਦ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਅਨੁਵਾਦ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ

ਭਾਗ-ਅ **10 hours**

ਅਨੁਵਾਦ ਦਾ ਅਭਿਆਸ : ਹਿੰਦੀ ਤੋ ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ; ਪੰਜਾਬੀ ਤੋ ਹਿੰਦੀ ਅਨੁਵਾਦ

ਭਾਗ-ੲ **5 hours**

ਅਨੁਵਾਦ ਦਾ ਅਭਿਆਸ: ਅੰਗਰੇਜੀ ਤੋ ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ; ਪੰਜਾਬੀ ਤੋ ਅੰਗਰੇਜੀ ਅਨੁਵਾਦ

ਭਾਗ-ਸ **5 hours**

ਸਾਹਿਤਕ ਅਨੁਵਾਦ: ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਐਨ

Transaction Mode: Lecture, Problem Solving, blended learning, Discussion. Innovative, learner centered, co-learning, self-directed, online learning, techniques etc.

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕ ਸੂਚੀ

- ਭੋਲਾ ਨਾਥ ਤਿਵਾੜੀ, ਅਨੁਵਾਦ ਵਿਗਿਆਨ, ਸ਼ਬਦਾਕਰ, ਦਿੱਲੀ 1972
- ਕੁਮਾਰ,ਸੁਸ਼ੀਲ, ਅਨੁਵਾਦ ਦਾ ਸੰਵਾਦ, ਉਡਾਨ ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ, ਮਾਨਸਾ 2003

Course Title: ਮੀਡੀਆਂ ਅਤੇ ਪੱਤਰਕਾਰੀ

Course Code: MPB118

L	T	P	Cr.
2	0	0	2

Total: 30 Hours

Course Learning Outcomes: After completion of this course, the learner will be able to:

1. ਮੀਡੀਆ ਅਤੇ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਮੁਢਲਾ ਗਿਆਨ ਹਾਸਲ ਕਰਨਗੇ।
2. ਪੰਜਾਬੀ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ, ਵਿਭਿੰਨ ਰੂਪਾਂ ਤੇ ਪੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੇ ਸਮਰਥ ਹੋਣਗੇ।
3. ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਸਰੂਪ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪੰਜਾਬੀ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਵਿਕਾਸ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣਗੇ
4. ਪੰਜਾਬੀ ਰੇਡੀਓ ਅਤੇ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਪਹਿਲੂਆਂ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ-ਰੇਖਾ ਨੂੰ ਉਲੀਕ ਸਕਣਗੇ।

Course Content

ਭਾਗ-ੳ **10 hours**

ਪੰਜਾਬੀ ਜਨ-ਸੰਚਾਰ**:** ਜਨ-ਸੰਚਾਰ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ, ਵਿਭਿੰਨ ਰੂਪ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਧਾਰੀ ਪਰਿਪੇਖ (ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਅਤੇ ਰਸਿਲਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਕੱਠੀ ਕਰਨਾ)

ਭਾਗ-ਅ **5 hours**

ਪੰਜਾਬੀ ਪੱਤਰਕਾਰੀ **:**ਸਿਧਾਂਤ, ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ; ਲੇਖ ਰਚਨਾ ਅਤੇ ਰੀਵਿਊ; ਸਾਹਿਤਕ ਪੱਤਰਕਾਰੀ (ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਸਮਾਗਮਾਂ ਦੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰੈਸ ਰਿਪੋਰਟ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ)

ਭਾਗ-ੲ **5 hours**

ਪੰਜਾਬੀ ਰੇਡੀਓ ਅਤੇ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ **:**ਸਿਧਾਂਤ, ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ (ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਬਾਰੇ ਆਡੀਓ ਰਿਪੋਰਟ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ)

ਭਾਗ-ਸ **5 hours**

ਵਿਸ਼ਵੀਕਰਨ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਮੀਡੀਆ (ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ)

Transaction Mode: Lecture, Problem Solving, blended learning, Discussion, innovative, learner centered, co-learning, self-directed, online learning, techniques etc.

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕ ਸੂਚੀ

- ਕਮਲੇਸ਼ ਉਪਲ, ਟੀ.ਵੀ. ਅਤੇ ਸਮਾਚਾਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਤੇ ਸੰਪਾਦਨਾਂ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 1995.
- ਅਮਰਜੀਤ ਵੜੈਚ, ਇਹ ਅਕਾਸ਼ਵਾਣੀ ਏ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 1995.
- ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਾਲੀਆ, ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਤੇ ਜਨ-ਸੰਚਾਰ, ਮਦਾਨ ਪਬਲਿਸ਼ਿੰਗ

Course Title: ਸਮਕਾਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿਨੇਮਾ

Course Code: MPB119

L	T	P	Cr.
3	0	0	3

Total: 45 Hours

Course Learning Outcomes: After completion of this course, the learner will be able to

1. ਫਿਲਮ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨਾ ਸਿੱਖ ਸਕਣਗੇ।
2. ਸਿਨੇਮਾ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਰੁਝਾਨਾਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।
3. ਸਮਕਾਲੀ ਸਿਨੇਮਾ ਦੀ ਪਰਖ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰਥ ਹੋਣਗੇ।
4. ਆਪਣੇ ਸਾਥੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਛੋਟੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਬਣਾਉਣ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਗੇ।

Course Content

ਭਾਗ-ੳ **8 hours**

ਸਮਕਾਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿਨੇਮਾ : ਇਤਿਹਾਸ ਤੇ ਸਿਧਾਂਤ, ਫਿਲਮ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ

ਭਾਗ-ਅ 10 **hours**

ਚੋਣਵੀਆਂ ਪੰਜਾਬੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਫਿਲਮਾਂ : ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਸੰਖੇਪ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ।

ਭਾਗ-ੲ 7 **hours**

ਚੋਣਵੀਆਂ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮਾਂ : ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਸੰਖੇਪ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ।

ਭਾਗ-ਸ 10 **hours**

ਚੋਣਵੀਆਂ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ।

Transaction Mode: Lecture, Problem Solving, blended learning, Discussion, innovative, learner centered, co-learning, self-directed, online learning, techniques etc.

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕ ਸੂਚੀ

- ਭਾਰਗਵ ਅਨਿਲ, ਭਾਰਤੀ ਸਿਨੇਮਾ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ
- ਸ਼ਰਮਾ, ਪੰਕਜ, ਸਿਨੇਮਾ ਦੀ ਯਾਤਰਾ
- Roy, Satyajit, Deep Focus Reflwctions on Cinema
- Saran, Renu, History of Indian Cinema

Course Title: ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਫੀ ਕਾਵਿ

Course Code: MPB120

L	T	P	Cr.
3	0	0	3

Total: 45 Hours

Course Learning Outcomes: After completion of this course, the learner will be able to

1. ਸੂਫੀ ਕਾਵਿ ਦੇ ਸੰਕਲਪ, ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਅਧਾਰਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਣਗੇ।
2. ਸੂਫੀ ਕਾਵਿ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਉੱਤੇ ਇਸ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਛਾਣ ਸਕਣਗੇ।
3. ਸੂਫੀ ਕਾਵਿ ਧਾਰਾ ਨਾਲ ਮੱਧਕਾਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਮਾਜਕ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣਗੇ।
4. ਸੂਫੀ ਕਾਵਿ ਧਾਰਾ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਲੇ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾਈ ਪਾਸਾਰਾਂ ਨੂੰ ਉਲੀਕਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।

Course Content

ਭਾਗ-ੳ **10 hours**

ਸੂਫੀਮੱਤ ਅਤੇ ਸੂਫੀ ਸਿਧਾਂਤ : ਸੂਫੀਮੱਤ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਦਰਸ਼ਨਿਕ ਪੱਧਤੀਆਂ ਸੂਫ਼ੀ ਪਰੰਪਰਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸੂਫ਼ੀਮੱਤ ਦਾ ਪ੍ਰਵੇਸ਼

ਭਾਗ-ਅ **15 hours**

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸੂਫ਼ੀ ਕਾਵਿ **: ਉ**ੱਤਪਤੀ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸੂਫ਼ੀ ਕਾਵਿ : ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸੂਫ਼ੀ ਕਵੀ ਅਤੇ ਵਿਭਿੰਨ ਕਾਵਿ-ਰੂਪ

ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਫ਼ੀ ਕਾਵਿਧਾਰਾ: ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਪਰਿਪੇਖ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾਈ ਆਧਾਰ

ਭਾਗ-ੲ **10 hours**

ਬਾਬਾ ਫ਼ਰੀਦ :ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਰਚਨਾ

ਸਲੋਕ ਫਰੀਦ : ਵਿਸ਼ਾ ਪੱਖ ਅਤੇ ਕਲਾ ਪੱਖ

ਭਾਗ-ਸ **10 hours**

ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ : ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਰਚਨਾ

ਕਾਫ਼ੀਆਂ ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ (ਚੋਣਵੀਆਂ 50 ਕਾਫ਼ੀਆਂ) : ਵਿਸ਼ਾ ਪੱਖ ਅਤੇ ਕਲਾ ਪੱਖ

Transaction Mode: Lecture, Problem Solving, blended learning, Discussion innovative, learner centered, co-learning, self-directed, online learning, techniques etc.

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕ ਸੂਚੀ

- ਊਦਮ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਹੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਫ਼ੀ ਕਾਵਿ : ਰੂਪ ਅਧਿਐਨ, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, 2003
- ਸਾਧੂ ਰਾਮ ਸ਼ਰਧਾ, ਸੂਫੀਮਤ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਫੀ ਸਾਹਿਤ, ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ, ਪਟਿਆਲਾ, 1973
- ਇਰਸ਼ਾਦ ਮੁਹੰਮਦ, ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਹੰਮਦ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ,2011
- ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ ਕੇਸਰ, ਕਾਵਿ ਚਿੰਤਨ , ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ

Course Title: ਭਗਤੀ ਕਾਵਿ

Course Code: MPB120

L	T	P	Cr.
3	0	0	3

Total: 45 Hours

Course Learning Outcomes: After completion of this course, the learner will be able to:

1. ਭਗਤੀ ਅਤੇ ਭਗਤੀ ਕਾਵਿ-ਧਾਰਾ ਦੇ ਸੰਕਲਪ, ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਅਧਾਰਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਣਗੇ।
2. ਭਗਤੀ ਪਰੰਪਰਾ ਦੀ ਉੱਤਰੀ ਸ਼ਾਖਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਉੱਤੇ ਇਸ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਛਾਣ ਸਕਣਗੇ।
3. ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀਆਂ ਮੱਧਕਾਲੀ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿਚ ਭਗਤੀ ਕਾਵਿਧਾਰਾ ਦੀ ਵਿਲੱਖਣ ਦੇਣ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣਗੇ।
4. ਭਗਤ ਕਵੀਆਂ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਲੇ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾਈ ਪਾਸਾਰਾਂ ਨੂੰ ਉਲੀਕਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।

Course Content

ਭਾਗ-ੳ **10 hours**

ਭਗਤੀ ਅੰਦੋਲਨ ਅਤੇ ਭਗਤੀ ਕਾਵਿਧਾਰਾ ਪਿਛੋਕੜ, ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸ, ਭਗਤੀ ਸੰਕਲਪ ਸਰੂਪ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਨਿਰਗੁਣ ਅਤੇ ਸਰਗੁਣ ਭਗਤੀ ਪਰੰਪਰਾ, ਭਗਤੀ ਪਰੰਪਰਾ ਅਤੇ ਭਗਤੀ ਸਾਹਿਤ

ਭਾਗ-ਅ **15 hours**

ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਬਾਵਣ ਅੱਖਰੀ (ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਦਰਜ), ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਜੀ ਜੀਵਨ ਰਚਨਾ

ਬਾਵਣ ਅੱਖਰੀ :ਵਿਧਾਗਤ ਸਰੂਪ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਾਗਤ ਪਾਸਾਰ, ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਅਤੇ ਭਗਤੀ ਦਰਸ਼ਨ

ਭਾਗ-ੲ **10 hours**

ਭਗਤ ਰਵੀਦਾਸ :ਜੀਵਨ ਰਚਨਾ

ਬਾਵਣ ਅੱਖਰੀ : ਵਿਧਾਗਤ ਸਰੂਪ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਾਗਤ ਪਾਸਾਰ, ਭਗਤ ਰਵੀਦਾਸ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਅਤੇ ਭਗਤੀ ਦਰਸ਼ਨ

ਭਾਗ-ਸ **10 hours**

ਭਗਤ ਨਾਮਦੇਵ : ਬਾਣੀ (ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਦਰਜ)

ਭਗਤ ਨਾਮਦੇਵ :ਜੀਵਨ ਰਚਨਾ

ਭਗਤ ਨਾਮਦੇਵ : ਵਿਧਾਗਤ ਸਰੂਪ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਾਗਤ ਪਾਸਾਰ

ਭਗਤ ਨਾਮਦੇਵ :ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਅਤੇ ਭਗਤੀ ਦਰਸ਼ਨ

Transaction Mode: Lecture, Problem Solving, blended learning, Discussion innovative, learner centered, co-learning, self-directed, online learning, techniques etc.

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕ ਸੂਚੀ

- ਸਿੰਗਲ, ਧਰਮਪਾਲ, ਗੁਰੂ ਰਵੀਦਾਸ: ਜੀਵਨ ਤੇ ਵਿਚਾਰ, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ 1975
- ਖੋਜ ਪਤ੍ਰਿਕਾ (ਭਗਤ ਬਾਣੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ), ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬੀਯੂਨੀਵਰਿਸਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਜੋਧ ਸਿੰਘ, ਭਗਤ ਨਾਮਦੇਵ ਤਥਾ ਹੋਰ ਭਗਤ:ਜੀਵਨ ਤੇ ਰਚਨਾ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਿਸਟੀ,ਪਟਿਆਲਾ।
- ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ, ਗੁਰੂ ਅਤੇ ਭਗਤੀ ਅੰਦੋਲਨ, ਮਨਦੀਪ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਦਿੱਲੀ।
- ਪ੍ਰੋ ਬ੍ਰਹਮਜਗਦੀਸ਼, ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਜੀ,ਜੀਵਨ, ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਅਤੇ ਬਾਣੀ,2005
- ਦੇਵਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰੀ ਮਹਿੰਦਰੂ, ਭਗਤੀ ਕਾਲ ਦੇ ਸੰਤਾਂ ਦੀ ਸੰਪਰਦਾਇਕ ਸਦਭਾਵਨਾ,ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ 1999
- ਗੰਗਾ ਸਿੰਘ, ਸਿਖ ਧਰਮ ਫਿਲਾਸਫੀ, ਸਿੰਘ ਬ੍ਰਦਰਜ਼, ਬਜਾਰ ਮਾਈ ਸੇਵਾਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ,2008
- ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਾਂਗ, ਕਿੱਸਾ ਸੰਸਾਰ,ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਪੁਸਤਕ ਮਾਲਾ,ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, 1985

Course Title: ਮੱਧਕਾਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ

Course Code: MPB122

L	T	P	Cr.
3	0	0	3

Total: 45 Hours

Course Learning Outcomes: After completion of this course, the learner will be able to

1. ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਮੱਧਕਾਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਸਮਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਸੁਨਹਿਰੀ ਯੁੱਗ ਹੈ
2. ਮੱਧਕਾਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਰਾਹੀ ਉਸ ਸਮੇ ਦੀਆਂ ਧਾਰਮਿਕ, ਸਮਾਜਿਕ, ਰਾਜਨੀਤਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਹਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ
3. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਰਸੇ ਦੀ ਮਹਾਨਤਾ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਅਤੇ ਮਾਨਣ ਦੀ ਸੂਝ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।
4. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਮੱਧਕਾਲੀਨ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਰਾਹੀ ਅਧਿਆਤਮਕ ਤਰਕ ਯੁਕਤ ਅਤੇ ਨੈਤਿਕ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਦਾ ਸੰਚਾਰ ਕਰਨਾ।

Course Content

ਭਾਗ-ੳ **15 hours**

ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਫੀ, ਗੁਰਮਤਿ ਅਤੇ ਬੀਰ ਕਾਵਿ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਐਨ

ਭਾਗ-ਅ **10 hours**

ਕਲਾਮ ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ

ਭਾਗ-ੲ **10 hours**

ਆਨੰਦ ਸਾਹਿਬ, ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ

ਭਾਗ-ਸ **10 hours**

ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ, ਜੰਗ ਸਿੰਘਾਂ ਤੇ ਫਿਰੰਗੀਆਂ

Transaction Mode: Lecture, Problem Solving, blended learning, Discussion innovative, learner centered, co-learning, self-directed, online learning, techniques etc.

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕ ਸੂਚੀ

- ਉਦਮ ਸਿੰਘ ਸਹਾਈ,ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਫੀ ਕਾਵਿ:ਰੂਪ ਵਿਗਿਆਨਕ ਅਧਿਐਨ, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ 2003 .
- ਸਤਿੰਦਰ ਕੌਰ ਰੰਧਾਵਾ,ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਫੀ ਕਾਵਿ;ਇਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ 2013
- ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਤਲਵਾੜਾ,ਸੂਫੀਮਤ ਅਤੇ ਰੂਹਾਨੀਅਤ, ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ 2005
- ਜਗਬੀਰ ਸਿੰਘ,ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮੀ, ਦਿਲੀ,2004
- ਖੋਜ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ,ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ,ਪਟਿਆਲਾ
- ਡਾ ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਸਦੀਵੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਸਰੋਤ,ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮੀ,ਲੁਧਿਆਣਾ

Course Title: ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ

Course Code: MPB123

L	T	P	Cr.
3	0	0	3

Total: 30 Hours

Course Learning Outcomes: After completion of this course, the learner will be able to:

1. ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਤੱਤਾਂ ਕਲਾ ,ਕਲਪਨਾ, ਚਿਨ੍ਹ ਵਿਸ਼ਾ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਗੇ।
2. ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਲ ਕਰਨਗੇ
3. ਕਵਿਤਾ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਅਤੇ ਕਵਿਤਾ ਰਚਨਾ ਵਿਚ ਰੁਚੀ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ।
4. ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵੀਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਗੇ।
5. ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਅਤੇ ਵਿਹਾਰਕ ਪੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣਗੇ।

Course Content

ਭਾਗ-ੳ **10 hours**

ਆਧੁਨਿਕਤਾ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਬੋਧ

ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ

1900 ਤੋ 1947 ਤੱਕ ਦੀ ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ

1947 ਤੋ ਪਿੱਛੋ ਦੀ ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ

ਭਾਗ-ਅ **10 hours**

ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ: ਮੇਰੇ ਸਾਈਆਂ ਜੀਓ

ਭਾਗ-ੲ **15 hours**

ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਬਟਾਲਵੀ:ਲੂਣਾ

ਭਾਗ-ਸ **10 hours**

ਸੁਰਜੀਤ ਪਾਤਰ, ਬਿਰਖ ਅਰਜ਼ ਕਰੇ

Transaction Mode: Lecture, Problem Solving, blended learning, Discussion innovative, learner centered, co-learning, self-directed, online learning, techniques etc.

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕ ਸੂਚੀ

- ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਕਾਵਿ ਸ਼ਾਸਤਰ,ਆਰਸੀ ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ, ਦਿੱਲੀ, 1997
- ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾਈ ਪਰਿਪੇਖ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ,ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ 1982
- ਸੁਹਿੰਦਰਬੀਰ, ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ:ਥੀਮ ਅਤੇ ਰੂਪਾਕਾਰ,ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਫਾਉਂਡੇਸ਼ਨ ,ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ 1998
- ਸਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ ਰੂਪ ਅਧਿਐਨ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ,ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ 1980
- ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਨਵੀਨ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ;ਪਹਿਚਾਣ ਚਿੰਨ,ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਲੁਧਿਆਣਾ2003
- ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਪੁਨਰ ਸੰਵਾਦ, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ
- ਸੁਰਜੀਤ ਪਾਤਰ, ਬਿਰਖ ਅਰਜ਼ ਕਰੇ ,ਯੂਨੀਸਟਾਰ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ 2012
- ਬਾਵਾ ਬਲਵੰਤ, ਕਾਵਿ ਸਾਗਰ ਹਿਰਦੇਜੀਤ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਜਲੰਧਰ
- ਸਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ ਰੂਪ ਅਧਿਐਨ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ,ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ,1980

Course Title: ਕਿੱਸਾ ਕਾਵਿ

Course Code: MPB124

L	T	P	Cr.
4	0	0	4

Total: 60 Hours

Course Learning Outcomes: After completion of this course, the learner will be able to:

1. ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੇ ਰੂ- ਬ- ਰੂ ਹੋਣਗੇ।
2. ਪੰਜਾਬੀ ਕਿੱਸਾ ਕਾਵਿ ਰਾਹੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਸਮਾਜਿਕ, ਧਾਰਮਿਕ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਹਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਨਗੇ।
3. ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅੰਦਰ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਰਸੇ ਦੀ ਮਹਾਨਤ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਅਤੇ ਮਾਨਣ ਦੀ ਸੂਝ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ ।
4. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਪੰਜਾਬੀ ਕਿੱਸਾ ਕਾਵਿ ਰਾਹੀ ਲੋਕਿਕ ਅਤੇ ਪਰਾਲੋਕਿਕ ਤਰਕ ਯੁਕਤ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਦਾ ਸੰਚਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।
5. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਪੰਜਾਬੀ ਕਿੱਸਾ ਕਾਵਿ ਰਾਹੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ, ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਵਿਰਸੇ ਸੰਬੰਧੀ ਸੂਝ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਪ੍ਰਤੀ ਮਾਨ ਅਤੇ ਸਨਮਾਨ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦਾ ਸੰਚਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।

Course Content

ਭਾਗ-ੳ **15 hours**

ਪੰਜਾਬੀ ਕਿਸਾ : ਸਿਧਾਂਤ ਇਤਿਹਾਸ ਤੇ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ

ਭਾਗ-ਅ **15 hours**

ਹਾਸ਼ਮ: ਸੱਸੀ

ਭਾਗ-ੲ **15 hours**

ਕਾਦਰਯਾਰ: ਪੂਰਨ ਭਗਤ

ਭਾਗ-ਸ **15 hours**

ਦਮੋਦਰ : ਹੀਰ

Transaction Mode: Lecture, Problem Solving, blended learning, Discussion innovative, learner centered, co-learning, self-directed, online learning, techniques etc.

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕ ਸੂਚੀ

- ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਾਂਗ, ਕਿੱਸਾ ਸੰਸਾਰ,ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਪੁਸਤਕ ਮਾਲਾ,ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ 1985
- ਖੋਜ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ, ਕਿੱਸਾ ਕਾਵਿ ਅੰਕ) ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ,ਪਟਿਆਲਾ 1999
- ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬਦਨ, ਰਵੀਦਾਸ ਬਾਣੀ ਵਿਚਾਰ,ਨਵਯੁੱਗ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ, ਦਿੱਲੀ 2013
- ਪ੍ਰਸ਼ੋਤਮ ਅਗਰਵਾਲ,ਸਾਖੀ ਔਰ ਸ਼ਬਦ, ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੁੱਕ ਟਰੱਸਟ, ਇੰਡੀਆ,2007
- ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਸਿੰਘ ਕੰਗ,ਭਗਤਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਚਰਿੱਤਰ, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ 2011
- ਜਗਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਮੱਧਕਾਲੀ ਸ਼ਬਦ ਸਭਿਆਚਾਰ, ਰਵਿੰਦਰ ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ, ਦਿੱਲੀ, 1989
- ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਜਫ਼ਰ, ਭਗਤ ਸਤਿਗੁਰੂ ਹਮਾਰਾ,ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਲੁਧਿਆਣਾ,2011

Semester: 2nd

Course Title: ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ (ਆਧੁਨਿਕ ਕਾਲ)

Course Code: MPB219

L	T	P	Cr.
4	0	0	4

Total: 60 Hours

Course Learning Outcomes: After completion of this course, the learner will be able to

1. ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰੀ ਨਾਲ ਜੁੜਨਗੇ
2. ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਅਤੇ ਰਾਜਸੀ ਪਰਿਪੇਖ ਪ੍ਰਤੀ ਜਾਗਰੂਕ ਹੋਣਗੇ।
3. ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਇਤਿਹਾਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਅਹਿਮ ਪੱਖਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਗੇ ।
4. ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆ ਬਾਰੇ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਸੂਝ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ।
5. ਇਸ ਕਾਲ ਦੇ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਸਾਝੇਂ ਲੱਛਣ, ਝੁਕਾਅ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੇ ਯੋਗਦਾਨ ਬਾਰੇ ਭਰਪੂਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨਗੇ।

Course Content

ਭਾਗ-ੳ **15 hours**

ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿਚ ਆਧੁਨਿਕਤਾ ਦਾ ਆਰੰਭ ਤੇ ਵਿਕਾਸ, ਮੱਧਕਾਲੀਨ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਬੋਧ ਵਿਚ ਅੰਤਰ ਸਕਰਾਂਤੀ ਕਾਲ ਦੇ ਲੱਛਣ. ਪੁਨਰ ਜਾਗ੍ਰਤੀ ਦੀਆਂ ਲਹਿਰਾਂ ਦਾ ਸਾਹਿਤ, ਈਸਾਈ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਸਾਹਿਤ, ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਦਾ ਸਾਹਿਤ, ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਰੂਪਾਂ ਦਾ ਜਨਮ ਤੇ ਵਿਕਾਸ

ਭਾਗ-ਅ **15 hours**

ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਮੂਲਕ ਅਧਿਐਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ।

ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ ਰੂਪਾ:ਨਿਬੰਧ, ਜੀਵਨੀ,ਸਵੈ ਜੀਵਨੀ,ਸਫ਼ਰਨਾਮਾ ਤੇ ਰੇਖਾ ਚਿੱਤਰ, ਸੰਸਕਰਣ,ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਮੂਲਕ ਅਧਿਐਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ

ਭਾਗ-ੲ **15 hours**

ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ ਇਤਿਹਾਸ ਮੂਲਕ ਅਧਿਐਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ

ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਇਤਿਹਾਸ ਮੂਲਕ ਅਧਿਐਨ ਤੇ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ

ਭਾਗ-ਸ **15 hours**

ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ ਤੇ ਰੰਗ ਮੰਚ ਇਤਿਹਾਸ ਮੂਲਕ ਅਧਿਐਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ।

ਪੰਜਾਬੀ ਆਲੋਚਨਾ ਦਾ ਆਰੰਭ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ

Transaction Mode: Lecture, Problem Solving, blended learning, Discussion innovative, learner centered, co-learning, self-directed, online learning, techniques etc.

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕ ਸੂਚੀ

- ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾਈ ਆਧਾਰ,ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, 1982 .
- ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ, ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮੀ, ਦਿੱਲੀ 2017
- ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਅਰਸ਼ੀ,ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾਈ ਪਰਿਪੇਖ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮੀ, ਦਿੱਲੀ 1989.
- ਰਜਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ, ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਰੂਪਾਕਾਰ,ਸਿਧਾਂਕ ਅਤੇ ਰੂਪਧਾਰਾ,ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ,2009 .

Course Title: ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ

Course Code: MPB220

L	T	P	Cr.
4	0	0	4

Total: 60 Hours

Course Learning Outcomes: After completion of this course, the learner will be able to:

1. ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਨਿਕਾਸ ਤੇ ਵਿਕਾਸ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਗੇ।
2. ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਵਿਗਿਆਨਕ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।
3. ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਦੇ ਭਾਸ਼ਾਈ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਨੂੰ ਸਮਝਣਗੇ।
4. ਗੁਰਮੁੱਖੀ ਲਿਪੀ ਦੇ ਨਿਕਾਸ ਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਤੋ ਜਾਣੂ ਨੂੰ ਜਾਣਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।

Course Content

ਭਾਗ-ੳ **15 hours**

ਪੰਜਾਬੀ ਖੰਡੀ ਧੁਨੀ ਵਿਉਂਤ: ਸਵਰਅਤੇ ਵਿਅੰਜਨ, ਵਰਗੀਕਰਨ ਅਤੇ ਵਰਤੋ ਵਿਉਂਤ

ਪੰਜਾਬੀ ਅਖੰਡੀ ਧੁਨੀ ਵਿਉਂਤ: ਸੁਰ ,ਨਾਸਿਕਤਾ ਅਤੇ ਬਲ,ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਸੁਰ ਪ੍ਰਬੰਧ

ਭਾਗ-ਅ **15 hours**

ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਆਕਰਨ: ਵਿਆਕਰਨਕ ਪ੍ਰਵਰਗ: ਵਚਨ, ਲਿੰਗ, ਪੁਰਖ, ਕਾਲ, ਵਾਚ ਅਤੇ ਕਾਰਕ।

ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਆਕਰਨ: ਸ਼ਬਦ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਦੇ ਆਧਾਰ, ਭਾਵੰਸ਼ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਅਤੇ ਵਰਗੀਕਰਨ।

ਭਾਗ -ੲ **15 hours**

ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਕ ਬਣਤਰ: ਵਾਕ ਅਤੇ ਉਪਵਾਕ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਬਣਤਰ ਅਤੇ ਵਰਗੀਕਰਨ

ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਕੰਸ਼: ਵਾਕੰਸ਼ ਦਾ ਸੰਕਲਪ, ਨਾਂਵ ਵਾਕੰਸ਼, ਕਿਰਿਆ ਵਾਕੰਸ਼ ਅਤੇ ਕਿਰਿਆ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ ਵਾਕੰਸ਼ ਦੀ ਬਣਤਰ

ਭਾਗ-ਸ **15 hours**

ਅਰਥ ਵਿਗਿਆਨ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸ, ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਅਰਥਕੀ ਵਰਗੀਕਰਨ ਅਤੇ ਅਰਥ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿੱਪੀ ਦੀ ਜੁਗਤ: ਆਰਥੋਗ੍ਰਾਫੀ ਦੇ ਨੇਮ, ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦ ਜੋੜ: ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਸਮਾਧਾਨ।

Transaction Mode: Lecture, Problem Solving, blended learning, Discussion

innovative, learner centered, co-learning, self-directed, online learning, techniques etc.

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕ ਸੂਚੀ

- ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੁਆਰ,ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ:ਸੰਕਲਪ ਤੇ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ,ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਕਾਦਮੀ,ਜਲੰਧਰ.1980
- ਆਤਮ ਸਿੰਘ,ਸਹਾਇਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ,ਪਟਿਆਲਾ,1988
- ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਆਕਰਨ, ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਵਿਹਾਰ, ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਲੁਧਿਆਣਾ 2008
- ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ,ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸਰੋਤ ਅਤੇ ਸਰੂਪ, ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, 2004
- ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਆਕਰਣ;ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਵਿਹਾਰ,ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਲੁਧਿਆਣਾ,2008
- ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾ,ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ, ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਕਾਦਮੀ,ਜਲੰਧਰ,1997
- ਹਰਕੀਰਤ ਸਿੰਘ, ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ, ਲਾਹੌਰ ਬੁੱਕ ਸ਼ਾਪ,ਲੁਧਿਆਣਾ,1983

Course Title: ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਲੋਕਧਾਰਾ

Course Code: MPB221

L	T	P	Cr.
4	0	0	4

Total: 60 Hours

Course Learning Outcomes: After completion of this course, the learner will be able to

1. ਪੰਜਾਬੀ ਸਮਾਜ ਦੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਪਿਛੋਕੜ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ।
2. ਵਿਭਿੰਨ ਸਭਿਆਚਾਰਾਂ ਦੀ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ।
3. ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਜੜ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜਨਗੇ।
4. ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੀਆਂ ਦੀਆਂ ਨਿਸ਼ਾਨੀਆਂ ਅਤੇ ਵਿਭਿੰਨ ਚਣੌਤੀਆਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨਗੇ।

Course Content

ਭਾਗ-ੳ **15 hours**

ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ

ਸਭਿਆਚਾਰ: ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਲੱਛਣ

ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਅੰਗ

ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਨੁਸ਼ਾਸ਼ਨ

ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਸਰੂਪ

ਭਾਗ-ਅ **15 hours**

ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਪਿਛੋਕੜ

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਭੂਗੋਲਿਕ ਸਥਿਤੀ

ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪੱਖ

ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਪਛਾਣ

ਭਾਗ-ੲ **15 hours**

ਲੋਕਧਾਰਾ, ਲੋਕਧਾਰਾ ਅਧਿਐਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਖੇਤਰ,ਲੋਕਧਾਰਾ ਸ਼ਾਸਤਰ
(ੳ) ਲੋਕਧਾਰਾ: ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਸੰਕਲਪ
(ਅ) ਲੋਕਧਾਰਾ ਅਧਿਐਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਖੇਤਰ
(ੲ) ਲੋਕਧਾਰਾ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੇ ਮੂਲ ਆਧਾਰ

(ਸ) ਲੋਕਧਾਰਾ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕਤਾ ਲੋਕਧਾਰਾ;

ਭਾਗ-ਸ **15 hours**

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਨਾਟ, ਨਾਚ, ਮੇਲੇ ਅਤੇ ਤਿਉਹਾਰ

ਲੋਕ ਨਾਟ: ਸਾਂਗ, ਨਕਲਾਂ, ਜਾਗੋ

ਲੋਕ ਨਾਚ: ਭੰਗੜਾ, ਗਿੱਧਾ, ਸੰਮੀ, ਲੁੱਡੀ

ਤਿਉਹਾਰ: ਵਿਸਾਖੀ, ਲੋਹੜੀ ਰੱਖੜੀ

ਮੇਲੇ: ਜਰਗ, ਛਪਾਰ, ਜਗਰਾਵਾਂ.

Transaction Mode: Lecture, Problem Solving, blended learning, Discussion innovative, learner centered, co-learning, self-directed, online learning, techniques etc.

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕ ਸੂਚੀ

- ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਫਰੈਕ, ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ, ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ,ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ 1992
- ਡਾ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ:ਪਹਿਚਾਣ ਚਿੰਨ੍ਹ, ਗਰੇਸ਼ੀਅਸ ਬੁੱਕ,ਪਟਿਆਲਾ 1990
- ਜਗੀਰ ਸਿੰਘ ਨੂਰ,ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ:ਮੂਲ ਪਹਿਚਾਣ, ਨੈਸ਼ਨਲ ਟ੍ਰਸਟ, ਦਿੱਲੀ 2006
- ਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੋਸ਼ੀ,ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਲੋਕਧਾਰਾ,ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ 2011
- ਖੋਜ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ 42,ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ,ਪਟਿਆਲਾ
- ਪੰਜਾਬੀ ਦੁਨੀਆ,ਸਭਿਆਚਾਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ, ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ, ਪਟਿਆਲਾ

Course Title: ਵਿਹਾਰਕ ਸਮੀਖਿਆ

Course Code: MPB214

L	T	P	Cr.
2	0	0	2

Total: 30 Hours

Course Learning Outcomes: After completion of this course, the learner will be able to

1. ਸਾਹਿਤ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਵਿਧੀ ਅਤੇ ਵਿਹਾਰਿਕ ਪਖ ਨੂੰ ਸਮਝ ਸਕਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ।
2. ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਗਹਿਨ ਅਧਿਐਨ ਅਤੇ ਵਿਹਾਰਿਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ।
3. ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਾਰਤਕ ਦਾ ਗਹਿਨ ਅਧਿਐਨ ਅਤੇ ਵਿਹਾਰਿਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ।
4. ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਾਟ ਰਚਨਾ ਦਾ ਗਹਿਨ ਅਧਿਐਨ ਅਤੇ ਵਿਹਾਰਿਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ।

Course Content

ਭਾਗ-ੳ **10 hours**

ਵਿਹਾਰਕ ਸਮੀਖਆ :ਵਿਸ਼ਾ ਪੱਖ, ਰੂਪ ਪੱਖ, ਸ਼ੈਲੀ ਰਸ, ਅਲੰਕਾਰ, ਧੁਨੀ, ਸੰਰਚਨਾ, ਥੀਮ, ਪੈਟਰਨ, ਸਿਧਾਂਤਕ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਧਰਾਈ ਅਧਾਰ।

ਭਾਗ-ਅ **10 hours**

ਵਿਹਾਰਿਕ ਸਮੀਖਿਆ :ਕਵਿਤਾ

ਭਾਗ-ੲ **5 hours**

ਵਿਹਾਰਿਕ ਸਮੀਖਿਆ :ਵਾਰਤਕ

ਭਾਗ-ਸ **5 hours**

ਵਿਹਾਰਿਕ ਸਮੀਖਿਆ :ਗਲਪ ਅਤੇ ਨਾਟਕ

Transaction Mode: Lecture, Problem Solving, blended learning, Discussion innovative, learner centered, co-learning, self-directed, online learning, techniques etc.

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕ ਸੂਚੀ

- ਸਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਵਿਹਾਰਿਕ ਸਮੀਖਿਆ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ,1994
- ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ, ਰੂਪਕੀ ਨਤਚੇਤਨ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ 1978
- ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ, ਖ਼ਾਮੋਸ਼ੀ ਦਾ ਜ਼ਜ਼ੀਰਾ, ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ1979

Course Title: ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ

Course Code: MPB205

L	T	P	Cr.
3	0	0	3

Total: 45 Hours

Course Learning Outcomes: After completion of this course, the learner will be able to:

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਪ੍ਰਤੀ ਸੂਝ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਬਿਰਤਾਂਤਕ ਰਚਨਾ ਪ੍ਰਤੀ ਰੁਚੀ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਬਿਰਤਾਂਤਕ ਰਚਨਾ ਰਾਹੀ ਸਮਾਜਿਕ ਸੂਝ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਤਰਕ ਸ਼ਕਤੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨੀ ਤਾ ਜੋ ਉਹ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਵਾਪਰ ਰਹੀਆਂ ਹਲਚਲਾਂ ਨੂੰ ਨੀਝ ਨਾਲ ਘੋਖ ਸਕਣ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਯੋਗਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨੀ ਕਿ ਉਹ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝ ਕੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਫਲਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਣ।ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ।

Course Content

ਭਾਗ-ੳ **10 Hours**

ਪੰਜਾਬੀ ਸਿਧਾਂਤ, ਇਤਿਹਾਸ ਤੇ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆ ਕਹਾਣੀ, : ਸਿਧਾਂਤ, ਇਤਿਹਾਸ ਤੇ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ

ਭਾਗ-ਅ **15 Hours**

ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ : ;ਦੁਆਦਸ਼ੀ

ਦੁਆਦਸ਼ੀ : ਥੀਮਕ ਪੱਖ

ਦੁਆਦਸ਼ੀ :ਪਾਤਰਾਵਲੀ

ਦੁਆਦਸ਼ੀ: ਕਹਾਣੀ ਕਲਾ

ਭਾਗ-ੲ **10 Hours**

ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ : ਖੂਹ ਖਾਤੇ

ਖੂਹ ਖਾਤੇ : ਥੀਮਕ ਪੱਖ

ਖੂਹ ਖਾਤੇ : ਪਾਤਰਾਵਲੀ

ਖੂਹ ਖਾਤੇ :ਬਿਰਤਾਂਤਕ ਜੁਗਤਾਂ

ਭਾਗ-ਸ **10 Hours**

ਵਰਿਆਮ ਸੰਧੂ : ਚੌਥੀ ਕੂਟ

ਚੌਥੀ ਕੂਟ : ਥੀਮਕ ਪੱਖ

ਚੌਥੀ ਕੂਟ : ਪਾਤਰਾਵਲੀ

ਚੌਥੀ ਕੂਟ : ਬਿਰਤਾਂਤਕ ਜੁਗਤਾਂ

Transaction Mode: Lecture, Problem Solving, blended learning, Discussion innovative, learner centered, co-learning, self-directed, online learning, techniques etc.

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕ ਸੂਚੀ

- ਧਨਵੰਤ ਕੌਰ,ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਸ਼ਾਸ਼ਤਰ, ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਲੁਧਿਆਣਾ, 2003
- ਧਾਲੀਵਾਲ,ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ, ਪੰਜਾਬੀ ਐਕਾਡਮੀ, ਦਿੱਲੀ, 2017
- ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ,ਨਵਯੁੱਗ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ, ਨਵੀ ਦਿੱਲੀ, 1958
- ਮੋਹਨ ਭੰਡਾਰੀ, ਮੂਨ ਦੀ ਅੱਖ,ਯੂਨੀਸਟਾਰ ਬੁਕਸ,2015
- ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਖੂਹ ਖਾਤੇ,ਐਸਿਥਕ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ, ਲੁਧਿਆਣਾ,1996
- ਵਰਿਆਮ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ,ਚੌਥੀ ਕੂਟ,ਸੰਗਮ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ 1998

Course Title: ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ

Course Code: MPB207

L	T	P	Cr.
3	0	0	3

Total: 45 Hours

Course Learning Outcomes: After completion of this course, the learner will be able to

1. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ ਪ੍ਰਤੀ ਸੂਝ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਬਿਰਤਾਂਤਕ ਰਚਨਾ ਪ੍ਰਤੀ ਰੁਚੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।
2. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਬਿਰਤਾਂਤਕ ਰਚਨਾ ਰਾਹੀ ਸਮਾਜਿਕ ਸੂਝ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ।
3. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਤਰਕ ਸ਼ਕਤੀ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ ਕਰਨੀ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਵਾਪਰ ਰਹੀਆਂ ਹਲਚਲਾਂ ਨੂੰ ਨੀਝ ਨਾਲ ਘੋਖ ਸਕਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ।
4. ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਨਾਲ ਹਲ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਨਗੇ ।
5. ਨਾਵਲ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਬਾਰੇ ਸਮਝ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ ।

Course Content

ਭਾਗ-ੳ **10 hours**

ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ, : ਸਿਧਾਂਤ, ਇਤਿਹਾਸ ਤੇ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ

ਭਾਗ-ਅ **15 hours**

ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ, ਇਕ ਮਿਆਨ ਦੋ ਤਲਵਾਰਾਂ

ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ : ਜੀਵਨ ਤੇ ਰਚਨਾ

ਇਕ ਮਹਾਨ ਦੋ ਤਲਵਾਰਾਂ : ਯਥਾਰਥ -ਚਿਤਰਣ ਤੇ ਦੁਖਾਂਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ:

ਇਕ ਮਿਆਨ ਦੋ ਤਲਵਾਰਾਂ : ਪਾਤਰ ਉਸਾਰੀ

ਇਕ ਮਿਆਨ ਦੋ ਤਲਵਾਰਾਂ : ਬਿਰਤਾਂਤਕ ਜੁਗਤਾਂ

ਭਾਗ-ੲ **10 hours**

ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਅੰਨਦਾਤਾ

ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ : ਜੀਵਨ ਤੇ ਰਚਨਾ

ਅੰਨਦਾਤਾ : ਯਥਾਰਥ -ਚਿਤਰਣ ਤੇ ਦੁਖਾਂਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ

ਅੰਨਦਾਤਾ : ਪਾਤਰ ਉਸਾਰੀ

ਅੰਨਦਾਤਾ : ਬਿਰਤਾਂਤਕ ਜੁਗਤਾਂ

ਭਾਗ-ਸ **10 hours**

ਨਛੱਤਰ, ਕੈਂਸਰ ਟਰੇਨ

ਨਛੱਤਰ : ਜੀਵਨ ਤੇ ਰਚਨਾ

ਕੈਂਸਰ ਟਰੇਨ : ਯਥਾਰਥ -ਚਿਤਰਣ ਤੇ ਦੁਖਾਂਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ

ਕੈਂਸਰ ਟਰੇਨ : ਬਿਰਤਾਂਤਕ ਜੁਗਤਾਂ

Transaction Mode: Lecture, Problem Solving, blended learning, Discussion innovative, learner centered, co-learning, self-directed, online learning, techniques etc.

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕ ਸੂਚੀ

- ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਥਿੰਦ,ਸੰਪਾਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ ਸਰਵੇਖਣ ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ,ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ,1974
- ਜਗਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਪੰਜਾਬੀ ਗਲਪ ਸੰਸਾਰ, ਵੈਲਵਿਸ਼ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ, ਦਿੱਲੀ
- ਟੀ ਆਰ ਵਿਨੋਦ, ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ ਇਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ,ਲਾਹੌਰ ਬੁੱਕ ਸ਼ਾਪ, ਲੁਧਿਆਣਾ,1997
- ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਹੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ, ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਪੁਸਤਕਾਲਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ1978
- ਜੋਗਿੰਦਰਸਿੰਘਰਾਹੀ ਮਸਲੇ ਗਲਪ ਦੇ ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਪੁਸਤਕਾਲਾਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ1992
- ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਅੰਨਦਾਤਾ, ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਲੁਧਿਆਣਾ, 2015
- ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ, ਕੈਂਸਰ ਟਰੇਨ, ਭਾਰਤ ਪੁਸਤਕ ਭੰਡਾਰ, 2018
- ਡਾ. ਲਾਭ ਸਿੰਘ ਖੀਵਾ, ਅੰਨਦਾਤਾ, ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਤੇ ਮੁਲੰਕਣ, ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਲੁਧਿਆਣਾ2006।

Course Title: **ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ ਅਤੇ ਰੰਗਮੰਚ**

Course Code: MPB216

L	T	P	Cr.
3	0	0	3

Total: 45 Hours

Course Learning Outcomes: After completion of this course, the learner will be able to:

1. ਭਾਰਤੀ ਨਾਟਕ ਪਰੰਪਰਾ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨਗੇ।
2. ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਤੇ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨਗੇ।
3. ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਰਾਹੀ ਨਾਟਕ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹਿਸਾ ਪਾਉਣ ਦੇ ਕਾਬਿਲ ਬਣਨਗੇ।
4. ਪੰਜਾਬੀ ਰੰਗਮੰਚ ਦੇ ਨਿਕਾਸ ਤੇ ਵਿਕਾਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ।
5. ਨਾਟਕ ਦੇ ਰੰਗਮੰਚ ਦੇ ਅੰਤਰ ਸੰਬੰਧਾਂ ਤੋ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜਾਣੂ ਹੋਣਗੇ।

Course Content

ਭਾਗ-ੳ **10 hours**

ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ: ਸਿਧਾਂਤ, ਇਤਿਹਾਸ ਤੇ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ

ਭਾਗ-ਅ **15 hours**

ਇਕਾਂਗੀ ਯਾਤਰਾ

ਭਾਗ-ੲ **10 hours**

ਬਲਵੰਤ ਗਾਰਗੀ : ਲੋਹਾ ਕੁੱਟ

ਭਾਗ-ਸ **10 hours**

ਅਜਮੇਰ ਔਲਖ : ਐਇ ਕਿਵੇ ਖੋਹ ਲਵੇਗੀ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਸਾਡੀਆਂ

Transaction Mode: Lecture, Problem Solving, blended learning, Discussion innovative, learner centered, co-learning, self-directed, online learning, techniques etc.

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕ ਸੂਚੀ

- ਭਾਟੀਆ, ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਇਕਵੀ ਸਦੀ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ, ਸਕੂਲ ਆਫ ਪੰਜਾਬੀ ਸਟੱਡੀਜ਼, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, **2015**
- ਬਹਿਲ, ਨਰਿੰਦਰਾ, ਨਾਟਕੀ ਸਾਹਿਤ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨਿਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, **2001**
- ਰਵੇਲ ਸਿੰਘ, ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਲੋਕਨਾਟ ਪ੍ਰੰਪਰਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ, ਦਿੱਲੀ, ਸ਼ਿਲਾਲੇਖ 2001
- ਸ਼ਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਵਰਮਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ, ਦਿੱਲੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਐਕਾਡਮੀ, **2004**
- ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਨਾਟਕ ਸਟੇਜ ਅਤੇ ਦਰਸ਼ਨ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ **2000**
- ਕਜਾਕ ਕਿਰਪਾਲ ,ਲੋਕਧਰਮੀ ਰੰਗਮੰਚ; ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਵਿਹਾਰ , ਲੁਧਿਆਣਾ, ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ **2015**
- ਸੁਦਰਸ਼ਨ, ਬਲਵੰਤ ਗਾਰਗੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ, ਦਿੱਲੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਐਕਾਡਮੀ, ਦਿੱਲੀ **2003**

Course Title: **ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ**

Course Code: MPB209

L	T	P	Cr.
3	0	0	3

Total: 45 Hours

Course Learning Outcomes: After completion of this course, the learner will be able to:

1. ਪੁਰਾਤਨ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ।
2. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਬੌਧਿਕ ਸਤਰ ਨੂੰ ਉੱਚਾ ਚੁਕਣ ਲਈ ਵਾਰਤਕ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਤੋ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣਾ।
3. ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ ਦੇ ਨਿਕਾਸ ਤੇ ਵਿਕਾਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ।
4. ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਾਕਾਰਾਂ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਤੋਂ ਜਾਣ ਕਰਵਾਉਣਾ।
5. ਵਾਰਤਕ ਅਧਿਐਨ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਤੋ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣਾ।

Course Content

ਭਾਗ-ੳ **10 hours**

ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ: ਸਿਧਾਂਤ, ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ

ਭਾਗ-ਅ **15 hours**

ਪ੍ਰਤੀਮ ਸਿੰਘ : ਮੂਰਤਾਂ

ਭਾਗ-ੲ **10 hours**

ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਪੂਰ : ਸੱਚੋ ਸੱਚ

ਭਾਗ-ਸ **10 Hours**

ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ : ਮੇਰਾ ਪਿੰਡ

Transaction Mode: Lecture, Problem Solving, blended learning, Discussion innovative, learner centered, co-learning, self-directed, online learning, techniques etc.

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕ ਸੂਚੀ

- ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਪੂਰ .ਯੂਨੀਸਟਾਰ ਬੁਕਸ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ 2011
- ਸਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮੀ, ਦਿਲੀ
- ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ, ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ ਸੰਚਾਰ ਤੇ ਵਿਉਹਾਰ, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ 1986
- ਕੁਲਬੀਰ ਕਾਂਗ,ਸੰਪਾਦਕ)ਚੋਣਵੀ ਪੰਜਾਬੀ ਰਚਨਾਤਮਕ ਵਾਰਤਕ, ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੁੱਕ ਟਰੱਸਟ, ਇੰਡੀਆਂ 2018

Course Title: **ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ**

Course Code: MPB217

L	T	P	Cr.
3	0	0	3

Total: 45 Hours

Course Learning Outcomes: After completion of this course, the learner will be able to:

1. ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਆਧਾਰ,,ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਬਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਸੂਝ ਪੈਦਾ ਕਰਨੀ।ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਬਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਦਾ ਤਰਕ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗਾ । .
2. ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀਆਂ ਕਲਾਗਤ ਖ਼ੂਬੀਆਂ ਸਮਝਾ ਕੇ ਸਿਰਜਣਾਤਮਕਤਾ ਦੇ ਗੁਣ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ,ਪਰਵਾਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਮਹੱਤਵ ਦੀ ਸਮਝ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ ।
3. ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਅਧਿਐਨ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਸੂਝ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ ।
4. ਪਰਵਾਸ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਭਾਰਤੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ,ਪੰਜਾਬ/ ਧਰਤੀ ਪ੍ਰਤੀ ਮੋਹ, ਨਸਲਵਾਦ ਆਦਿ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਨਣ ਦੀ ਸਮਝ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ ।

Course Content

ਭਾਗ-ੳ **10 Hours**

ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ : ਸਿਧਾਂਤ, ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਪਰਵਿਰਤੀਆਂ

ਭਾਗ-ਅ **15 Hours**

ਚਰਨ ਸਿੰਘ : ਆਧੁਨਿਕ ਕਵਿਤਾ

ਭਾਗ-ੲ **10 Hours**

ਰਵਿੰਦਰ ਰਵੀ : ਚੌਕ (ਕਾਵਿ ਨਾਟਕ)

ਭਾਗ-ਸ **10 Hours**

ਸਵਰਨ ਚੰਦਨ, ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ

Transaction Mode: Lecture, Problem Solving, blended learning, Discussion innovative, learner centered, co-learning, self-directed, online learning, techniques etc.

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕ ਸੂਚੀ

- ਡਾ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਜੱਸਲ, ਰਵਿੰਦਰ ਰਵੀ ਨਾਟ- ਚਿੰਤਨ ,ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੁੱਕ ਸ਼ਾਪ, ਦਿੱਲੀ, 2021
- ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਮਸਲੇ,ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ 1996
- ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ, ਦੋ ਟਾਪੂ ਯੂਨੀਸਟਾਰ ਬੁਕਸ ਲਿਮਿਟਡ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 2013
- ਸਵਰਨ ਚੰਦਨ, ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ, ਖੋਜ ਪਤ੍ਰਿਕਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ ਮਾਰਚ 1995
- ਰਜਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ, ਪੰਜਾਬੀ ਡਾਇਸਪੋਰਾ, ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ,ਪਟਿਆਲਾ, 2009
- ਸਵਰਨ ਚੰਦਨ,ਬਰਤਾਨਵੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀਆਂ ਸਮਸਿਆਵਾਂ, ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੁੱਕ ਸ਼ਾਪ, ਦਿੱਲੀ

Semester: 3rd

Course Title: **ਖੋਜ-ਵਿਧੀ**

Course Code: MPB316

L	T	P	Cr.
4	0	0	4

Total: 60 Hours

Course Learning Outcomes: After successful completion of this course, the students will be able to:

1. ਖੋਜ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਅਤੇ ਸਿਧਾਂਤ ਸਬੰਧੀ ਮੁਢਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨਗੇ।
2. ਖੋਜ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿਚ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਭੰਨ ਖੋਜ ਸੰਦਾਂ ਅਤੇ ਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰ ਸਕਣਗੇ।
3. ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮਿਕਤਾ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਲਈ ਕੰਪਿਊਟਰ ਅਤੇ ਇੰਟਰਨੈਟ ਨੂੰ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਨਾਲ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰ ਸਕਣਗੇ।
4. ਖੋਜ ਸੰਬੰਧੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਖੋਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਵਾਧਾ ਕਰਨਗੇ

Course Content

ਭਾਗ-ੳ **15 hours**

ਖੋਜ: ਇਸਦੀ ਧਾਰਨਾ, ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਦਾਇਰੇ, ਖੋਜ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼, ਖੋਜ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ, ਖੋਜ ਕਾਰਜਪ੍ਰਣਾਲੀ, ਖੋਜ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ - ਪ੍ਰਵਾਹ ਚਾਰਟ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੜਾਵਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ, ਖੋਜ ਸਮੱਸਿਆ ਦੀ ਚੋਣ।

ਭਾਗ-ਅ **15 hours**

ਰਿਸਰਚ ਡਿਜ਼ਾਈਨ: ਖੋਜ ਦੇ ਅਰਥ, ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਰਣਨੀਤੀਆਂ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੋਜ ਡਿਜ਼ਾਈਨ, ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰਯੋਗਾਤਮਕ ਡਿਜ਼ਾਈਨ, ਡਾਟਾ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਦੇ ਢੰਗ: ਡਾਟਾ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਰਗੀਕਰਨ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ, ਨਿਰੀਖਣ ਵਿਧੀ, ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿਧੀ, ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਵਲੀ, ਸਮਾਂ-ਸਾਰਣੀ, ਡਾਟਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੁਆਰਾ ਡੇਟਾ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਵਿਆਖਿਆ, ਸੰਪਾਦਨ, ਕੋਡਿੰਗ, ਸਮੱਗਰੀ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਅਤੇ ਸਾਰਣੀ.

ਭਾਗ-ੲ **15 hours**

ਨਮੂਨਾ ਲੈਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ:

ਨਮੂਨਾ ਲੈਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰੀਕੇ ਨਮੂਨਾ ਲੈਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਬੇਤਰਤੀਬੇ ਨਮੂਨੇ ਲੈਣ।

ਸਿਸਟਮੈਟਿਕ ਸੈਂਪਲਿੰਗ, ਸਟ੍ਰੈਟੀਫਾਈਡ ਸੈਂਪਲਿੰਗ ਕਲੱਸਟਰ ਸੈਂਪਲਿੰਗ ਅਤੇ ਮਲਟੀਸਟੇਜ ਸੈਂਪਲਿੰਗ। ਗੈਰ ਸੰਭਾਵੀ ਨਮੂਨਾ ਲੈਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ।

ਭਾਗ-ਸ **15 hours**

ਰਿਪੋਰਟ ਲਿਖਣਾ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ: ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ**,** ਰਿਪੋਰਟ ਫਾਰਮੈਟ ਕਵਰ ਪੇਜ**,** ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪੰਨਾ**,** ਟੈਕਸਟ**,** ਬਿਬਲਿਓਗ੍ਰਾਫੀ**,** ਅੰਤਿਕਾ**,** ਟਾਈਪਿੰਗ ਨਿਰਦੇਸ਼**,** ਮੌਖਿਕ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ

Transaction Mode: Lecture, Problem Solving, blended learning, Discussion innovative, learner centered, co-learning, self-directed, online learning, techniques etc.

Reference Books:

- Panneerselvam, R , 'Research Methodology', PHI, New Delhi.
- Cooper, D.R.,Schindler,P.S., 'Business Research Methods,' Tata McGraw Hill
- Gupta S P,' Statistical Methods', Sultan Chand & Sons, Delhi
- Ronald E Walpole, 'Probability and Statistics for Engineers and Scientists' (International Edition), Pearson Education.
- Geode, Millian J. & Paul K. Hatl, "Methods in Research", McGraw Hills, NewDelhi,
- Kothari C.R., "Research Methodology", New AgePublisher
- Nargundkar R, Marketing Research, Tata McGraw Hill, New Delhi,2002.
- Sekran, Uma, "Business Research Method", Miley Education, Singapore

Website/Links/Online Portal/ICT

- https://www.academia.edu/
- https://www.studeersnel.nl
- https://www.scribd.com

Course Title: ਖੋਜ-ਪ੍ਰਸਤਾਵ

Course Code: MPB398

L	T	P	Credits
0	0	8	4

Learning Outcomes

After completion of the course, the learner willbe able to:

1. ਸੰਬੰਧਤ ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ, ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਲਈ ਡੂੰਘੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਾ ਕਰਨਾ।
2. ਖੋਜ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਅਤੇ ਅਤੇ ਖੋਜ ਪ੍ਰੀਕ੍ਰਿਆ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ।
3. ਖੋਜ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਲੱਭਣਾ ਅਤੇ ਉਸ ਸੰਬੰਧੀ ਸਵਾਲਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣਾ।
4. ਡਾਟਾ ਦਾ ਸ਼ਿਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਖੋਜ ਲਈ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨਾ, ਹਵਲੇ ਟਿੱਪਣੀਆ ਅਤੇ ਪੁਸਤਕ ਸੂਚੀ ਦੇਣ ਦੀ ਵਿਧੀ ਤੋ ਜਾਣੂ ਹੋਣਾ।

Course Content

ਖੋਜ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਖੋਜ ਪ੍ਰੀਕ੍ਰਿਆ ਵਿਚ ਦੇ ਸਾਰੇ ਤੱਤ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਖੋਜ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸਤ੍ਰਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਅ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪਣੀ ਰੁਚੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਅਨੁਸਾਰ ਖੋਜ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ

1. ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਚੋਣ
2. ਖੋਜ ਖੇਤਰ ਦਾ ਮਹੱਤਵ
3. ਪਰਿਕਲਪਨਾਵਾਂ ਖੋਜ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਫਾਰਮੂਲਾ
4. ਵਿਧੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ (ਨਮੂਨਾ ਅ ਡਿਜ਼ਾਇਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ)
5. ਡੇਟਾ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਅੰਕੜਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨਾ
6. ਸੀਮਾ
7. ਹਵਾਲੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਅਤੇ ਪੁਸਤਕ ਸੂਚੀ

Transaction Mode

Collaborative learning, Group Discussion, E team Teaching, Activities, Assessments, Collaborative teaching, Peer Teaching, Video Based Teaching, Quiz, Open talk, E team Teaching, Case analysis, Flipped Teaching

Course Title: Punjabi adhyapan Abhyas
Course Code: MPB397

L	T	P	Credits
2	0	0	2

Total: 30 Hours

Learning Outcomes

After completion of this course, the learner will be able to:

1. ਸਿਖਿਆਰਥੀ-ਕ੍ਰੇਂਦ੍ਰਿਤ ਸਿੱਖਿਆ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖਣ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਡਿਜ਼ਾਇਨ ਕਰਨਾ
2. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਨਵੀਂ ਅਧਿਆਪਨ ਰਣਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀਆਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ।
3. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤਰੀਕਿਆਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਯੋਗ ਬਣਨਾ।
4. ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਸੰਚਾਰ ਅਤੇ ਕਲਾਸਰੂਮ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦਾ ਹੁਨਰ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨਾ।

Course content

UNIT I **10 Hours**

ਕੋਰਸ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੰਖੇਪ ਜਾਣਕਾਰੀ 1-2 ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਨ ਸਿੱਖਣ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਬਾਰੇ ਸੰਖੇਪ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਓ- ਸਿੱਖਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿਚ ਅਧਿਆਪਕ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ- ਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਮਾਪਣ ਯੋਗ ਸਿੱਖਣ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨਾ ਭਾਵ ਕੁਦਰਤ, ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵ ਪੈਡਾਗੋਜੀ, ਐਂਡਰਾਗੋਜੀ, ਅਤੇ ਹਿਊਟਾਗੋਜੀ - ਸਿਖਾਉਣ ਲਈ ਹੁਨਰ-ਅਧਾਰਿਤ ਪਹੁੰਚ (ਸਿਖਾਉਣ ਦੇ ਹੁਨਰ), ਮਾਈਕਰੋ-ਟੀਚਿੰਗ, ਮੈਕਰੋ ਟੀਚਿੰਗ। ਅਧਿਆਪਨ ਦੇ ਢੰਗ ਅਤੇ ਪਹੁੰਚ - CAM, ਢਾਂਚਾ-ਫੰਕਸ਼ਨ ਪਹੁੰਚ, ਸਿੰਥੈਟਿਕ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣਾਤਮਕ ਪਹੁੰਚ, ਨਿਆਂ-ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਮਾਡਲ

UNIT II **6 Hours**

ਸਿਖਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀਆਂ ਵਿਭਿੰਨ ਲੋੜਾਂ ਅਤੇ ਪਿਛੋਕੜ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ - ਇੱਕ ਸੰਮਲਿਤ ਅਤੇ ਸਹਾਇਕ ਸਿੱਖਣ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਬਣਾਉਣਾ - ਸਰਗਰਮ ਸਿੱਖਣ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦੀਆਂ ਰਣਨੀਤੀਆਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲੈਕਚਰ, ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ, ਅਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ - ਸਮੂਹ ਕੰਮ, ਸਹਿਯੋਗੀ ਸਿਖਲਾਈ, ਅਤੇ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਿਖਲਾਈ - ਸਮੱਸਿਆ-ਅਧਾਰਿਤ ਸਿਖਲਾਈ, ਕੇਸ ਅਧਿਐਨ, ਅਤੇ ਸਿਮੂਲੇਸ਼ਨ

UNIT III **7 Hours**

ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ ਟੂਲਸ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਜੋੜਨਾ - ਔਨਲਾਈਨ, ਮਿਸ਼ਰਤ ਸਿਖਲਾਈ, ਫਲਿੱਪਡ ਲਰਨਿੰਗ, ਅਤੇ ਐਮ-ਲਰਨਿੰਗ ਪਹੁੰਚ - ਵਿਦਿਅਕ ਸੌਫਟਵੇਅਰ ਅਤੇ ਪਲੇਟਫਾਰਮਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ

ਰਚਨਾਤਮਕ ਅਤੇ ਸੰਖੇਪ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿਧੀਆਂ - ਮੁਲਾਂਕਣ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਤੇ ਮਾਪ, ਈ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਧਨਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ,

UNIT IV **7 Hours**

ਅਧਿਆਪਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਤ ਅਭਿਆਸ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ - ਅਧਿਆਪਨ ਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ੀਲਤਾ ਦਾ ਸਵੈ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ - ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਲੋੜ - ਬਹੁ-ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਅਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਲਾਸਰੂਮਾਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਾਉਣਾ - ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਅਧਿਆਪਨ ਅਭਿਆਸ ਅਰਥ, ਅਧਿਆਪਨ ਮਾਡਲ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ - ਧਾਰਨਾਵਾਂ, ਮਹੱਤਵ, ਭੂਮਿਕਾ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਨ ਮਾਡਲ ਦੀ ਕਿਸਮ। ਇਤਿਹਾਸਕ ਅਧਿਆਪਨ ਮਾਡਲ, ਅਧਿਆਪਨ ਦਾ ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਮਾਡਲ

Transaction Mode

Discussions, Case Studies, Microteaching, Classroom Observations, Peer Teaching: Video Analysis, Role-Playing, Lecture-cum-demonstration, Classroom Simulations, Reflective Journals/Blogs, Teaching Portfolios and Technology Integration, Flipped Teaching

Suggested Readings

- *Ali, L. (2012). Teacher education. New Delhi: APH Publishing Corporation.*
- *Anandan, K. (2010). Instructional technology in teacher education. New Delhi: APH Publishing Corporation.*
- *Bruce R Joyce and Marsha Weil, Models of Teaching, Prentice Hall of India Pvt Ltd, 1985.*
- *Chalan, K. S. (2007). Introduction to educational planning and management. New Delhi: Anmol Publications Pvt. Ltd.*
- *Chand, T. (2008). Principles of teaching. New Delhi: Anmol Publications Pvt. Ltd.*
- *Chiniwar, P. S. (2014). The technology of teaching. New Delhi: Anmol Publications Pvt. Ltd.*
- *Curzon, L. B., & Tummons, J. (2004). Teaching in future education. U.S.A: Bloomsbury Academic Publications.*
- *Das, R.C. (1993): Educational Technology – A Basic Text, Sterling Publishers Pvt. Ltd.*
- *Evaut, M. The International Encyclopedia of Educational Technology.*
- *Gage N L, Handbook of Research on Teaching, Rand Mc Nally and Co., Chicago, 1968.*
- *Graeme, K. (1969): Blackboard to Computers: A Guide to Educational Aids, London, Ward Lock.*
- *Haas, K.B. and Packer, H.Q. (1990): Preparation and Use of Audio Visual Aids, 3rd Edition, Prentice Hall, Inc.*
- *Haseen Taj (2006): modern Educational Technology, Agra: H.P Bhargava Book House.*
- *Jarvis, M. (2015). Brilliant ideas for ICT in the classroom. New York: Routledge Publications.*

Course Title: **ETHICS AND IPR**
Course Code: MPB312

L	T	P	Cr.
2	0	0	2

Total: 60 Hours

Course Learning Outcomes: After completion of this course, the learner will be able to:

1. ਸਵੈ ਅਧਿਐਨ ਰਾਹੀ ਵਾਸਤਵਿਕਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰਸਤੁਤੀ ।
2. ਚੇਤਨਾ ਨੂੰ ਗੁਣਾਤਮਕ ਤੌਰ ਤੇ ਵਿਕਸਤ ਕਰ ਸਕਣਗੇ ।
3. ਵਿਸ਼ਵ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਤੋ ਜਾਣੂ ਹੋਣਗੇ, ।
4. ਅਨੁਭਵ ਵਿਚ ਅਭਿਆਸ ਸਹਿਤ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ।

Course Content

ਭਾਗ-ੳ **15 hours**

ਨੈਤਿਕਤਾ: ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਨੈਤਿਕ ਦਰਸ਼ਨ, ਨੈਤਿਕ ਨਿਰਣੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕ੍ਰਿਆਵਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਦਾਇਰੇ, ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਖੋਜ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨੈਤਿਕਤਾ, ਬੌਧਿਕ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਅਤੇ ਖੋਜ ਦੀ ਇਕਸਾਰਤਾ ਵਿਗਿਆਨਕ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਝੂਠ, ਮਨਘੜਤ, ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਸਾਹਿਤਕ ਚੋਰੀ (FFP)

ਭਾਗ-ਅ **15 hours**

ਬੇਲੋੜੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ: ਡੁਪਲੀਕੇਟ ਅਤੇ ਓਵਰਲੈਪਿੰਗ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਸਲਾਮੀ. ਚੋਣਵੀਂ ਰਿਪੋਰਟਿੰਗ ਅਤੇ ਡੇਟਾ ਦੀ ਗਲਤ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ, ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਨੈਤਿਕਤਾ; ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਮਹੱਤਤਾ)

ਭਾਗ-ੲ **15 hours**

ਬੌਧਿਕ ਸੰਪੱਤੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ: ਸੰਕਲਪ ਅਤੇ ਸਿਧਾਂਤ, ਬੌਧਿਕ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ, ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਆਈਪੀਆਰ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨ, ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਆਈਪੀਆਰ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਅਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ।

ਭਾਗ-ਸ **15 hours**

ਟ੍ਰੇਡਮਾਰਕ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ - ਟ੍ਰੇਡਮਾਰਕ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਚਿੰਨ੍ਹ-ਕਿਸਮਾਂ, ਟ੍ਰੇਡਮਾਰਕ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਕਾਰਜ, ਟ੍ਰੇਡਮਾਰਕ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਟ੍ਰੇਡਮਾਰਕ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ, ਟ੍ਰੇਡ ਮਾਰਕ ਦੀ ਚੋਣ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ, ਟ੍ਰੇਡ ਮਾਰਕ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ।

Transaction Mode: Lecture, Problem Solving, blended learning, Discussion. innovative, learner centered, co-learning, self-directed, online learning, techniques etc.

Course Title: **Creative Writing (ਰਚਨਾਤਮਕ ਲੇਖਣ)**
Course Code: MPB319

L	T	P	Cr.
2	0	0	2

Total: 30 Hours

Course Learning Outcomes: After completion of this course, the learner will be able to:

1.ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਰੂਪਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੇ ਸਮਰਥ ਹੋਣਗੇ।
2.ਆਪਣੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਲਈ ਸਾਹਿਤਕ ਰੂਪਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰਥ ਹੋਣਗੇ ।

Course Content

ਭਾਗ-ੳ **10 hours**

ਸਾਹਿਤ ਸਿਰਜਣਾ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਨੁਕਤੇ
ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ,ਸਰੂਪ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ
ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਪਰਸਪਰ ਅੰਤਰ ਸੰਬੰਧ
ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਨੁਸ਼ਾਸ਼ਨ: ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ, ਦਰਸ਼ਨ ਸ਼ਾਸਤਰ, ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਸ਼ਾਸਤਰ

ਭਾਗ-ਅ **5 hours**

ਕਾਵਿ ਲੇਖਣ
ਕਵਿਤਾ: ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ,ਰੂਪ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ
ਕਾਵਿ ਭਾਸ਼ਾ,ਕਾਵਿ ਬਿੰਬ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕ, ਛੰਦ,ਬਹਿਰ,
ਗੀਤ,ਗਜ਼ਲ ਅਤੇ ਖੁੱਲੀ ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕਰਨਾ।

ਭਾਗ-ੲ **10 hours**

ਕਹਾਣੀ ਲੇਖਣ
ਨਿੱਕੀ ਕਹਾਣੀ:ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ,ਸਰੂਪ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ
ਕਥਾਨਕ,ਪਾਤਰ ਚਿਤਰਣ,ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਅਤੇ ਸ਼ੈਲੀ
ਨਿੱਕੀ ਕਹਾਣੀ ਲੇਖਣ

ਭਾਗ- ਸ **5 hours**

ਨਿਬੰਧ ਲੇਖਣ
ਨਿਬੰਧ: ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਸਰੂਪ,ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ

Transaction Mode: Lecture, Problem Solving, blended learning, Discussion, innovative, learner centered, co-learning, self-directed, online learning, techniques etc.

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕ ਸੂਚੀ

- *ਡਾ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ,ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਹੋਂਦ-ਵਿਧੀ,ਪੰਜਾਬ ਹੈਰੀਟੇਜ਼ ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ, ਪਟਿਆਲਾ,2008*
- *ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਕਸੇਲ, ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਉਤਪੱਤੀ ਤੇ ਵਿਕਾਸ, ਲਾਹੌਰ ਬੁੱਕ ਸ਼ਾਪ, ਲੁਧਿਆਣਾ,2004*
- *ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ, ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਸਮਝ,ਸੇਧ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਨਵੀ ਦਿੱਲੀ, 1974*
- *ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ (ਆਧੁਨਿਕ ਕਾਲ1901-1995)ਪੰਜਾਬੀ*
- *ਯੂਨੀਵਰਿਸਟੀ,ਪਟਿਆਲਾ,2014*
- *ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦਿਲ,ਪੰਜਾਬੀ ਨਿੰਬਧ: ਸਰੂਪ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ,ਪਟਿਆਲਾ,1991*
- *ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸਾਹਿਤ-ਸੰਰਚਨਾ ਸਿਸਟਮ ਅਤੇ ਪਰਿਵਚਨ ਆਰਸੀ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ,ਦਿੱਲੀ2003*

Course Title: Service Learning (Seva Sikhalai)
Course Code: MPB396

L	T	P	Cr.
0	0	4	2

Learning Outcomes

On the completion of the course, the students will be able to:

1. ਸਬੰਧ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਭਾਈਚਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲਓ।
2. ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਰਾਹੀਂ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰੋ।
3. ਸਮਾਜ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਪਹਿਲਕਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਕਸਿਤ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰੋ।
4. ਨਿੱਜੀ ਵਿਕਾਸ, ਭਾਈਚਾਰਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨੈਤਿਕ ਵਿਚਾਰਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਤ ਕਰੋ।

Course Content

ਇਸ ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਰਥਕ ਸੇਵਾ-ਸਿਖਲਾਈ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜੋ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਲਿੰਕਿੰਗ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ-ਆਧਾਰਿਤ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਵਿੱਚ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਲ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣਗੇ, ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣਗੇ। ਇਸ ਅਨੁਭਵੀ ਸਿੱਖਣ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਦੁਆਰਾ, ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਡੂੰਘੀ ਸਮਝ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨਗੇ, ਵਿਭਿੰਨ ਹਿੱਸੇਦਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਬਣਾਉਣਗੇ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰਕ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣਗੇ।

ਇਸ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੋਂ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਮੈਸਟਰ ਦੌਰਾਨ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਿਯਮਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਅਨੁਭਵਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੇਵਾ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਅਨੁਭਵੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਗੇ। ਉਹ ਮੁੱਖ ਸਿਧਾਂਤਕ, ਵਿਧੀਗਤ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਮਝ ਰੱਖਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ।

10 ਸਮਾਜ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ ਜੋ ਨੇੜਲੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਹਨ। **8-10** ਦੇ ਸਮੂਹਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇੱਕ ਗਤੀਵਿਧੀ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨਗੇ।

Evaluation Criteria

1. ਹਰੇਕ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ 10 ਅੰਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਉਸੇ ਦਿਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

2. 100 ਵਿੱਚੋਂ ਕੁੱਲ 10 ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਸ਼ਾਖਾ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

Activity Evaluation

1. ਗਤੀਵਿਧੀ ਦੀ ਕਿਸਮ- **2** ਅੰਕ
2. ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਭਾਗੀਦਾਰੀ- 2 ਅੰਕ
3. ਗਤੀਵਿਧੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ- 2 ਅੰਕ
4. ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦਾ ਨਤੀਜਾ- 2 ਅੰਕ
5. ਹਾਜ਼ਰੀ- 2 ਅੰਕ

Transaction Mode

Problem-solving learning, Blended learning, Gamification, Cooperative learning, Inquiry-based learning, Visualization, Group discussion, Experiential learning, Active participation.

Semester: 4th

Course Title: **ਖੋਜ - ਨਿਬੰਧ (Dissertation)**
Course Code: MPB401

L	T	P	Cr.
0	0	0	20

Course Learning Outcomes: After successful completion of this course, the students will be able to:

1. ਖੋਜ ਨਿਬੰਧ ਲਈ ਚੁਣੇ ਵਿਸ਼ੇ/ ਸਮੱਸਿਆ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਸਰੋਤਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।

2. ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।

3. ਅਕਾਦਮਿਕ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਸੰਕਲਪਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਦਲੀਲ ਨਾਲ ਕਰ ਸਕਣਗੇ।

4. ਆਪਣੇ ਚੁਣੇ ਗਏ ਵਿਸ਼ੇ ਸੰਬੰਧੀ / ਇਟੰਰਨਸ਼ਿਪ ਨੂੰ ਮੁਕਮੰਲ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰੈਜਨਟੇਸ਼ਨ ਦੇਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।

Course Content

ਇਸ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਚੁਣੇ ਗਏ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪਹਿਲਾ ਹੋਏ ਖੋਜ ਕਾਰਜਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਧਿਐਨ: ਰਚਨਾਕਾਰ ਤੇ ਰਚਨਾ/ਸਮੱਸਿਆਕਾਰ ਤੇ ਸਮੀਖਿਆ ਸੰਬੰਧੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਆਧਿਆਇ ਤਿਆਰ ਕਰੇਗਾ। ਖੋਜ ਕਾਰਜ ਲਈ ਅਪਣਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਅਧਿਐਨ ਵਿਧੀ ਸੰਬੰਧੀ ਸੰਖਿਪਤ ਆਧਿਆਇ ਤਿਆਰ ਕਰੇਗਾ। ਖੋਜ ਕਾਰਜ ਲਈ ਚੁਣੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣਾਤਮਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਤੋ ਅਧਿਐਨ ਕਰੇਗਾ। ਖੋਜ - ਕਾਰਜ ਤੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਿੱਟਿਆਂ ਸਮੇਤ ਸਮੁੱਚੇ ਖੋਜ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਖੋਜ ਵਿਧੀ ਅਨੁਸਾਰ ਯੋਜਨਾ ਸਹਿਤ, ਵਿਉਂਤਬੱਧ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਖੋਜ ਨਿਬੰਧ ਵਜੋਂ ਮੁਕਮੰਲ ਕਰੇਗਾ।

Transaction Mode: Self-learning, project method, Mentoring. audio, video. innovative, learner centered, co-learning, self-directed, online learning, techniques etc

Course Title: **ਸਾਹਿਤ ਸਿਧਾਂਤ**

Course Code: MPB402

L	T	P	Cr.
1	0	0	1

Total: 15 Hours

Course Learning Outcomes: After completion of this course, the learner will be able to:

1. ਵੱਖ-ਵਖ ਮੁਕਾਬਲਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾ ਦੇਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਸਕਣਗੇ।
2. ਪੰਜਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੇ ਸਮਰਥ ਹੋਣਗੇ ।
3. ਸਾਹਿਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝ ਸਕਣਗੇ।
4. ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣਗੇ।

Course Content

ਭਾਗ-ੳ 5 **hours**

ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਨਾਲ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ

ਭਾਗ-ਅ **5 hours**

ਨਾਵਲ ਅਤੇ ਕਹਾਣੀ ਨਾਲ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ

ਭਾਗ-ੲ **3 hours**

ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰੂਪਾਂ ਨਾਲ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ

ਭਾਗ- ਸ **2 hours**

ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ ਅਤੇ ਕਵਿਤਾ ਨਾਲ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ

Transaction Mode: Lecture, Problem Solving, blended learning, Discussion, innovative, learner centered, co-learning, self-directed, online learning, techniques etc.

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕ ਸੂਚੀ

- ਡਾ. ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਕਸੇਲ, ਡਾ. ਗੋਬਿੰਦ ਲਾਂਬਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਨਿਕਾਸ ਤੇ ਵਿਕਾਸ, ਲਾਹੋਰ ਬੁੱਕ ਸ਼ਾਪ, ਲੁਧਿਆਣਾ ।
- ਡਾ. ਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੀਤਲ, ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਇਤਿਹਾਸ, ਪੈਪਸੂ ਬੁੱਕ ਡਿਪੋ, ਪਟਿਆਲਾ, ਮਿਤੀਹੀਣ।

- ਪ੍ਰੋ.ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ(ਸੰਪਾ.) ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰੀ, ਕੇਂਦਰੀ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਸਭਾ, ਪੰਜਾਬ।
- ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ, (ਸੰਪਾ.) ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਪਛਾਣ, ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ ਦਿੱਲੀ, 1998
- ਪ੍ਰੋ. ਦੇਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਆਦਿ ਕਾਲੀਨ (1000 ਤੋਂ 1469) ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ, ਅਲਕਾ ਸਾਹਿਤ ਸਦਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ,1989
- ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰੀ ਛ ਇਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ, ਸਤਵੰਤ ਬੁੱਕ ਏਜੰਸੀ, ਦਿੱਲੀ,2002
- ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਜੱਗੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਸਰੋਤਮੂਲਕ ਇਤਿਹਾਸ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 1998-2001
- ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮੀ, ਦਿੱਲੀ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਵੱਖ –ਵੱਖ ਵਿਧਾਵਾਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਜਿਲਦਾਂ
- ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ (ਆਦਿ ਤੋਂ 1700 ਈ ਤੱਕ) ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ1981
- ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਜੱਗੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ (1701-1800 ਈ.) ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, ਤੀਜੀ ਵਾਰ 1984
- ਜਗਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਆਦਿ ਕਾਲ ਭਗਤੀ ਕਾਲ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, 1995